

AKADEMIE MÚZICKÝCH UMĚNÍ V PRAZE

HUDEBNÍ A TANEČNÍ FAKULTA

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Praha, 2019

Sabina Daniela Bažantová

AKADEMIE MÚZICKÝCH UMĚNÍ V PRAZE

TANEČNÍ FAKULTA

Taneční umění

Pedagogika tance

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

**VLIV VYBRANÝCH TANEČNÍCH STYLŮ
NA ZPŮSOB ŽIVOTA TANEČNÍKA**

Sabina Daniela Bažantová

Vedoucí práce: doc. Mgr. Daniela Stavělová, CSc.

Oponent práce: MgA. Josef Bartoš

Datum obhajoby: 6. 6. 2019

Přidělovaný akademický titul: BcA.

Praha, 2019

ACADEMY OF PERFORMING ARTS IN PRAGUE

DANCE FACULTY

Dance Art

Dance Pedagogy

BACHELOR THESIS

**THE INFLUENCE OF SELECTED DANCE STYLES ON
DANCER'S LIFESTYLE**

Sabina Daniela Bažantová

Supervisor: doc. Mgr. Daniela Stavělová, CSc.

Opponent: MgA. Josef Bartoš

Date of defense: 6. 6. 2019

Awarded degree: BcA.

Praha, 2019

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma

Vliv vybraných tanečních stylů na způsob života tanečníka

vypracovala samostatně pod odborným vedením vedoucího práce a s použitím uvedené literatury a pramenů.

Praha, dne .....

.....

podpis diplomanta

Upozornění

Využití a společenské uplatnění výsledků diplomové práce, nebo jakékoliv nakládání s nimi je možné pouze na základě licenční smlouvy, tj. souhlasu autora a AMU v Praze.

Evidenční list

Uživatel stvrzuje svým podpisem, že tuto práci použil pouze ke studijním účelům a prohlašuje, že jí vždy řádně uvede mezi použitými prameny.

[illegible]

Poděkování

Tímto bych chtěla poděkovat každému jednotlivému tanečníkovi, který mi poskytl informace důležité k vypracování této bakalářské práce. Děkuji také vedoucím tanečních studií a souborů, jež mi dovolili přístup a umožnili pozorování tanečních lekcí.

Zvláštní poděkování patří paní doc. Mgr. Daniele Stavělové, CSc. za odborné vedení, za pomoc a cenné rady při zpracování této práce.

Abstrakt

Tato bakalářská práce se zabývá vlivem vybraných tanečních stylů na způsob života tanečníka. V práci popisuji vybrané taneční styly - klasický tanec, taneční sport a street dance. Hodnocení vlivu těchto vybraných stylů na tanečníka, které jsem učinila na základě svého mnohaletého pozorování, jsem doplnila o analýzu odpovědí získaných od referenční skupiny tanečníků splňující předem definovaná kritéria pomocí několika výzkumných metod. Mezi metody svého výzkumu jsem zařadila pozorování (z nichž jsem získala důležitá fakta, která jsem zaznamenávala do terénního deníku) a polostrukturované rozhovory s tanečníky. Tyto metody mi pomohly odpovědět na otázky chování, jednání, motivací, postojů a dalších složek osobnosti v souvislosti s vybraným tanečním stylem.

Klíčová slova

Balet, taneční sport, street dance, životní styl, vzhled

Abstract

This bachelor thesis deals with the influence of selected dance styles on a dancer's lifestyle. This work describes the following dance styles - classical dance, dance sport and street dance. Based on my years of observation, the assessment of the influence of these selected dance styles on a dancer also included an analysis of the responses obtained from a reference group of dancers, who had fulfilled predefined criteria using several research methods. The methods of my research included observations (based on which I had acquired important facts that I have recorded into the field diary) and semi-structured interviews with the dancers. These methods helped me answer questions regarding behavior, actions, motives, attitudes and other components of personality in relation to the chosen dance style.

Keywords

Ballet, dance sport, street dance, lifestyle, image

Seznam příloh

Příloha č. 1: Rozhovory

Obsah

Úvod	1
1. Definice životního stylu	3
2. Charakteristika vybraných tanečních stylů	4
2.1. Klasický tanec – balet.....	4
2.2. Taneční sport	6
2.3. Street dance	7
3. Metody terénního výzkumu.....	8
3.1. Pozorování.....	8
3.2. Polostrukturovaný rozhovor (interview)	8
3.3. Moje pozice ve výzkumu	10
3.3.1. V prostředí kamenného divadla	11
3.3.2. Tréninky tanečních párů.....	11
3.3.3. Setkání se „streetaři“	12
4. Vlastní pozorování	12
4.1. Klasický tanec - balet	12
4.2. Taneční sport	13
4.3. Street dance	14
5. Souvislosti vybraných tanečních stylů s životním stylem.....	15
5.1. Počátek tanečního života	15
5.1.1. Cesta za dětským snem	16
5.1.2. Vášně k tanci.....	17
5.1.3. Objevování sebe sama	18
5.2. Vzhled tanečníka	20
5.2.1. Elegance, krása a štíhlý pas.....	21
5.2.2. Extravagance, forma, třpyt a lesk.....	22
5.2.3. Pohodlí, sebevědomí a ledvinky.....	24
5.3. Denní režim	26
5.3.1. Život na tanečním sále.....	27

5.3.2.	Život v páru.....	28
5.3.3.	Život v rytmu „beatů“	29
5.4.	Tanečník v kontextu společnosti	30
5.4.1.	Individualita	31
5.4.2.	Potřeba tolerantního protějšku	32
5.4.3.	Život v taneční skupině, kde trenér je „kápo“.....	34
5.5.	Specifické návyky získané daným tanečním stylem	36
5.5.1.	Rovný postoj a vytočené nohy	36
5.5.2.	Velké ego aneb quickstepem z pokoje do kuchyně.....	38
5.5.3.	„You need to get the feeling“	39
	Závěr	41
	Literatura, prameny	44
	Elektronické zdroje	44
	Příloha č. 1	45
	Rozhovory.....	45
(1)	– tanečník klasického tance v souboru kamenného divadla, 39 let, Praha - Café HAMU, 11.2. 2019	45
(2)	– tanečnice klasického tance v souboru kamenného divadla, 22 let, Praha - Tricafé, 12.2. 2019	48
(3)	– tanečník klasického tance v souboru kamenného divadla, 32 let, Praha - Tricafé, 12.2. 2019	51
(4)	– tanečník tanečního sportu, 20 let, Praha, 18.2. 2019.....	53
(5)	– tanečnice tanečního sportu, 29 let, Praha – recepce Centra Tance, 23.2.2019.....	57
(6)	– tanečnice tanečního sportu, 28 let, Praha – kavárna Paul, 26.2.2019	60
(7)	– tanečník street dance, 22 let, Praha – Café Nona, 28.1.2019.....	63
(8)	– tanečnice street dance, 18 let, Radotín - Café U nás, 8.2.2019	70
(9)	– tanečník street dance, 18 let, Café U nás – Radotín, 8.2.2019	73

Úvod

Již od svých pěti let se věnuji klasickému tanci – baletu. S jistotou mohu říci, že právě balet mě naučil vytrvalosti, disciplíně, respektu vůči pedagogovi, vštípil mi morální zásady, zlepšil fyzickou i psychickou výdrž a pomohl mi pochopit funkce a celkové vnímání vlastního těla. Tanec se stal mou součástí. Motivuje mě a dává mi radost. Je drogou, bez které se již jen těžko dokážu obejít. Cítím, že velmi ovlivnil můj styl života. Přemýšlím o své stravě, můj denní režim je přizpůsobován velkému množství tréninků, oblékám se elegantně, ráda nosím vlasy svázané, upravené, mám specifické postavení těla, pohyby i má chůze či běh se liší od lidí, kteří se s klasickým tancem nikdy nesetkali. Stává se mi v různých životních situacích, že některé maminky řeknou svým dětem: „Podívej, jak Sabina krásně stojí, jak má rovná záda a elegantní projev. Taký tě dám na balet.“ Právě tyto faktory mě přivedly na myšlenku, že nejen my – tanečníci klasického tance, ale i tanečníci jiných stylů, jsou ovlivněni právě tím tanečním stylem, kterým protančili podstatnou část svého života.

Již to, že tančíme, náš život určitým způsobem ovlivňuje. A není to jen pozitivními dopady pohybu na náš organismus - vyplavují se endorfiny, jsme šťastnější, fyzicky zdatnější, zlepšuje se koordinace a držení těla. Od období svého dospívání, kdy jsem si začala uvědomovat rozdíly mezi sebou a svými vrstevníky, mám na mysli otázku, jakým způsobem je náš život ovlivněn daným tanečním stylem, pokud se mu dotyčná osoba věnuje déle, trénuje několikrát týdně ne-li denně, a to na profesionální či soutěžní úrovni. Jakým způsobem klasický tanec, street dance nebo taneční sport ovlivňují náš každodenní život? Právě tím se budu zabývat ve své bakalářské práci.

Během svého vlastního působení v tanečním světě jsem již od útlého věku měla možnost poznat tanečníky různých tanečních stylů. Každý z nich se projevuje určitým způsobem chování, vyjadřování i stylem oblékání. Na základě svých zkušeností mohu říci, že povaha, která nám byla dána geneticky, i vliv okolního prostředí při našem vývoji zcela jistě souvisí s výběrem stylu tance. Není však předmětem této práce provádět vědecký výzkum vlivu vrozených a získaných vlastností na výběr tanečního stylu. Spíše naopak – cílem je zodpovědět, jakým způsobem vybraný taneční styl ovlivňuje nás. Každopádně si troufám říci, že si taneční styl vybíráme podle toho, jací jsme. Na počátku tedy stojí naše povaha. Zatímco tanec typu street dance si pravděpodobně vyberou děti živé, hyperaktivní, snadno navazující kontakt se svým okolím, baletu se budou

věnovat děti klidné, přemýšlivé, cílevědomé, projevující určité taneční i tělesné dispozice. Jedná se o můj názor získaný pozorováním povah mých vrstevníků. Pro potvrzení této domněnky by bylo vhodné provést širší průzkum u dětí v mateřských školách a na nižším stupni základních škol.

Mimo vedlejších zdrojů, jako například četba diplomových prací či odborné literatury, hlavními zdroji k vypracování mé práce byly výzkumné metody - pozorování tanečníků na trénincích v jejich přirozeném prostředí a polostrukturované rozhovory a z nich získané odpovědi a názory dotázaných (vždy 3 zástupci z každého z vybraných tanečních stylů). Respondenti jsou ve věku od 18 do 39 let, svému tanečnímu stylu se aktivně věnují na soutěžní / profesionální úrovni nebo je pro ně tanec dokonce jejich profesí.

Ve svém výzkumu se budu zabývat otázkami životního stylu tanečníka (jak se chová, obléká, stravuje, vyjadřuje, jaký je jeho denní režim, ...), jeho sebevnímáním ve společnosti a také tím, co ho přivedlo a udrželo u daného tanečního stylu.

Všimla jsem si určité podobnosti v chování a vystupování tanečníků konkrétního stylu. Díky tomu jsem si stanovila následující **hypotézy**, které se ve své bakalářské práci budu snažit potvrdit či vyvrátit:

- 1. Tanečníci, kteří se věnují klasickému tanci, kopírují svou profesi do soukromého života. Jídelníček mají velmi ovlivněný požadavky své profese. Oblékají se elegantně a vystupují s noblesou. Působí povýšeně a nedostupně. Jejich chování je klidné a rozvážené, sebevědomí většinou velmi nízké. Jsou individualisty.*
- 2. Zástupci tanečního sportu jsou přehnaně ambiciózní. Zvláště muži velmi dbají o svůj vzhled. Dávají přednost extravagantním či dražším značkovým oděvům. Jsou soutěživí, egocentričtí, rádi jsou středem pozornosti. Mají velmi vysoké sebevědomí. Jejich inklinace k individualismu či kolektivismu není jednoznačná.*
- 3. Tanečníci působící ve street dance odvětví jsou většinou daleko více uvolnění, užívají si života. Styl jejich oblékání je velmi neformální, většinou sportovní, zajišťující pohodlí. Vyjadřují se slangově. Bývají hluční, veselí. Působí rozpustile, nekonvenčně. Inklinují ke kolektivismu.*

1. Definice životního stylu

„Životní styl je spolu s příjmem významným atributem sociálního statusu a lze jej vztahovat jak k individu, tak i k sociálním skupinám. Domácnosti či rodiny objektivně nejčastěji uskutečňují společně ty aktivity, které zároveň bývají subjektivními zálibami jedinců, tyto celky tedy společně sdílí způsoby trávení volného času.

Životní styl je dále funkční prvek života, resp. funkční systém člověka i sociální, kdy si člověk vybírá z repertoáru dané kultury za určitých podmínek jisté prvky podle svých kritérií (hodnot, cíle atd.) a potřeb; a rovněž to, jak tyto prvky propojuje, transformuje a obohacuje a přetváří do vlastního systému. Je to způsob propojení soukromé a veřejné sféry, přizpůsobování zvolených prvků privátnímu, osobnímu rozměru. Životní styl(y) může být rovněž jistým vzorcem relací člověka mezi jednotlivými sférami a prvky života (životního pole). Nejde o oddělenou sféru života člověka, skupiny, ale spíše o určitý důležitý aspekt všech vztahů, rolí, činností a institucí.

Lze jej charakterizovat jako systém významných činností a vztahů, životních projevů a zvyklostí typických, charakteristických pro určitý subjekt. Životním stylem individua lze potom rozumět konzistentní životní způsob jednotlivce, jehož jednotlivé části si vzájemně odpovídají, jsou ve vzájemném souladu, vycházejí z jednotlivého základu, mají společné jádro, resp. určitou jednotící linii, tj. jednotný „styl“, který se jako červená linie prolíná všemi podstatnými činnostmi, vztahy, zvyklostmi apod. nositele daného životního stylu.“¹

Zdeněk Valjent (2008) píše ve své práci: „Pojem životní styl je velice složitým fenoménem, který může být zkoumán z mnoha hledisek. Má celou řadu komponent, prvků, složek, aspektů a ovlivňuje jej celá řada faktorů (Duffková, 2007). Významově se v sociologii prolíná spolu s dalšími pojmy jako životní způsob, kvalita života; životní sloh (Honzík, 1965); životní dráha (Nový, 1989; Kubátová, 2001) a mnohdy jej nelze odlišit ani od podmínek života (Duffková, 2007; Pácl, 1988). Nejméně vymezené je odlišení pojmů životní styl a životní způsob.

V české sociologii strukturovali pojem životní způsob zejména B. a J. Filipcovi. I když jejich pojetí vychází z éry socialismu, jejich členění nelze nic vytýkat,

---

¹ Životní styl – Wikipedie. [online]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Životní_styl

neboť se inspirovali zahraničními renomovanými sociology. Filipcovi (1972) konstatovali, že životní způsob tvoří:

1. Typické činnosti, kterými lidé různými způsoby uspokojují a rozvíjí své potřeby;
2. Komplex vztahů, které v těchto činnostech vznikají;
3. Souhrn hodnot, norem a idejí, které jsou s těmito činnostmi spojeny.

Podobně smýšlejí i současní sociologové jako Duffková (2005). „Životní způsob můžeme stručně charakterizovat jako systém významných činností a vztahů, životních projevů a zvyklostí typických, charakteristických pro určitý subjekt (jedince či skupinu, společenství či společnost coby konkrétního nositele životního způsobu).“

Podle Buriánka (1996) formuje životní styl u člověka všechno, co si osvojí z kultury a prakticky pak v životě uplatní. To si pochopitelně individualizuje a dotváří řadou specifických detailů.

Podle Jansy (2005) je životní styl dynamický proces formy bytí jedince, determinovaný geneticky (zděděné predispozice), etnicky (adaptace na rodovou kulturu), sociálně (životní úroveň rodiny, později adolescenta, resp. samovýdělečného dospělého, důchodce), kulturně (tradice, návyky, mechanismy řešení krizových situací), profesionálně (volba povolání, změny zaměstnání) a generačně (odcizení světa dospělých u mládeže).“²

2. Charakteristika vybraných tanečních stylů

Tyto tři druhy tance, popisované ve své bakalářské práci, jsem si vybrala proto, že se liší ve všech svých parametrech – době přípravy pro jeho profesionální zvládnutí, v psychické i fyzické náročnosti na tanečníka, prezentačních schopnostech sama sebe, vzhledu, i dispozičních a tělesných předpokladech. Všechny tři taneční styly jsou známy a tančeny tanečnicemi po celém světě.

2.1. Klasický tanec – balet

„Balet neboli klasický tanec, je forma scénického tance, která využívá choreografii. Balet může být jak samostatné dílo, tak může být součástí opery či operety. Mezi nejznámější baletní představení patří *Louskáček*, *Labutí jezero*,

---

² Valjent, 2008

Romeo a Julie, Don Quijote, Pták Ohnivák, Sen noci svatojánské, Giselle a mnoho dalších.

Kořeny baletu lze hledat ve druhé polovině 16. století jednak v tanečních vložkách italských oper a francouzském ballet de cour. Tito předchůdci baletu obsahovali tance, již v tomto období se objevují speciální kostýmy a výzdoba. Balet jako samostatná umělecká forma se začal vyvíjet ve Francii během vlády Ludvíka XIV. (1643–1715), který byl velkým příznivcem tance, a jelikož došlo k poklesu kvality tanečních standardů, založil roku 1661 Académie Royale de Danse (Královskou akademii tance). Dvorním hudebním skladatelem Ludvíka XIV. byl Jean-Baptiste Lully, ten složil první tzv. comédie-ballet. V této rané formě baletu byly jednotlivé scény divadelní hry oddělované tancem. Díky Lullymu došlo k rozdělení taneční akademie na dvě části: opéra-ballet a školu pro profesionální tanečníky, která byla spojena s Académie Royale de Musique.

V 18. století došlo k popularizaci baletu, která vedla k rozpracování a vylepšení baletní techniky, v této době se balet stal rovnoprávnou dramatickou formou. Na vývoj baletu mělo velký vliv vydání *Lettressur la danse et les balety* (1760) sepsaných Jeanem-Georgesem Noverrem, díky čemuž došlo k plnému prosazení pantomimy a reformě pohybů, čímž se zlepšily možnosti vyjadřovat příběh.

Ve 20. století došlo především díky ruské škole k určité renesanci klasického baletu, který díky řadě vynikajících tanečníků postupně získal zpět své ztracené pozice. V Německu došlo k rozvoji tzv. výrazového tance.”³

Balet lze vyučovat v amatérských souborech a institucích (např. baletní studia), tanečních oborech Základních uměleckých škol anebo pomocí všemožných baletních soustředění či workshopů. Pro nadané jedince, kteří uvažují o profesionální kariéře, již kvůli náročné baletní technice nezvládne každý, existují výběrové taneční konzervatoře (např. v Praze, Brně, Ostravě). Zde studují po dobu osmi let a po úspěšném výběrovém řízení mohou nastoupit do předních českých i zahraničních divadel.

Pro zvládnutí obtížné baletní techniky a přípravě tanečníka klasického tance na jeho budoucí profesi je nutné, aby docházel na hodiny baletu již od útlého věku. Není možné, aby se klasickému tanci na profesionální úrovni věnoval každý. Jsou potřeba vrozené dispozice. V baletu je vyžadováno vytočení nohou nejlépe

---

³ Brodská, 2008

na 180°, vhodná je hypermobilita, dlouhé, štíhlé a zároveň pevné svaly a štíhlá postava. Pokud tanečník toto vše splňuje a má odhodlání se tomuto stylu věnovat, jako další postup je nejvhodnější zvolit každodenní vzdělávání na taneční konzervatoři. Lekce klasického tance probíhají každý den minimálně 90 minut a tanečník se tak postupně zdokonaluje v technice i fyzické zdatnosti.

Balet je brán nejen jako tanec či sport, ale i jako umění samo. Proto má i každá hodina a vůbec styl života tanečníků baletu svou vlastní zažitou etiku. Na sále má vždy hlavní slovo pedagog a tanečníci jsou povinni ho respektovat. Od klasického tanečníka se na tréninku očekává poctivost při provádění jednotlivých cviků, snaha zlepšit se, dochvilnost, ohleduplnost vůči ostatním tanečníkům na sále a samozřejmě odhodlanost a naprostá soustředěnost. Na lekce klasického tance by měl tanečník chodit upravený a v předepsaném cvičebním úboru.

2.2. Taneční sport

„Taneční sport je sportovní disciplína, která vychází ze společenského tance. Taneční páry, tedy muž a žena, či chlapec a dívka, tancují zvolené figury podle předepsaných pravidel na náhodnou, druhu tance odpovídající hudbu a snaží se co nejlépe vyjádřit charakteristické rysy tance, i rytmus, melodii a strukturu hudby.

Pravidelně se konají soutěže. Soutěží vždy několik párů na parketě najednou. V jednotlivých kolech jsou páry hodnoceny porotci a ty s nejvyšším hodnocením postupují podle postupového klíče dále, až do finále, kde se určí tři nejlepší páry soutěže. Do jednotlivých kategorií jsou páry rozděleny podle věku a výkonnostní třídy. V posledních letech je přáním mnoha tanečníků, aby se taneční sport stal olympijskou disciplínou.“⁴

„Tanec je od nepaměti nedílnou součástí společenských zábav“.⁵ „Přestože se ale společenský tanec v našem dnešním pojetí objevil v souvislosti s tanečními zábavami v 19. století, jeho závodní forma se vyvinula ještě později, až ve 30. letech století dvacátého. Souviselo to zejména se zdokonalováním jednotlivých tanců, pro něž byla anglickými tanečními mistry stanovena přísná pravidla. Masoví tanečníci již nemohli těmto náročným pravidlům vyhovovat. Začaly

---

⁴ Taneční sport – Wikipedie. [online]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Taneční_sport

⁵ Degen, 2003, s. 123

vznikat taneční kluby, které se věnovaly výlučně závodní (soutěžní) podobě tance.

Existují kritéria hodnocení tanečního výkonu, která zahrnují respektování taktu a základního rytmu jednotlivých tanců, tělesné linie, pohyb tanečníků, techniku práce nohou a parketovou moudrost.“⁶

„Standardní tance (zkráceně STT) jsou charakterizovány uzavřeným párovým držením. Pánové mají na sobě fraky (příp. vesty), dámy dlouhé šaty. Největší vývoj zaznamenaly během 30. let 20. století. Současný standardní styl se vyznačuje dravostí, obdivem ke kráse, romantičností a citovým prožitím hudby a pohybu. Mezi soutěžní standardní tance patří waltz, tango, valčík, slowfox (neboli slowfoxtrot) a quickstep.

Latinskoamerické tance (zkráceně LAT) jsou uvolněnější v držení párů, v oblečení i v pohybu. Latinské tance charakterizují rytmická přesnost, temperament, smyslnost a velký citový náboj. Mezi soutěžní latinskoamerické tance patří samba, cha-cha, rumba, pasodoble a jive. Na soutěžích v ČR se k této disciplíně u dětských kategorií přidává polka, byť není latinsko-americkým tancem.“⁷

2.3. Street dance

„Street dance původně vznikl jako živelný tanec pocházející z hnutí pouličních gangů mladých Američanů během 70. let 20. století. Postupem času se street dance vyvinul v profesionální taneční styl, který má svoji ustálenou taneční techniku, názvosloví, tradici a strukturu a také své školy, kurzy a workshopy a následně na ně navazující soutěže a přehlídky – battly.

Stále více oslovuje většinu současné mladé generace a nelze jej přehlížet a podceňovat. Tento styl tančí obrovské množství dětí a mladých lidí po celém světě. Stal se samozřejmě i komerční záležitostí, mnohdy mediálně velmi dobře podporovanou.“⁸

„Mezi taneční techniky a styly, které lze do street dance zařadit, patří hip hop, hype, funky, součástí toho je jako úplně první lockin', dále pak poppin' a house. Všechny tyto tance jsou neoddělitelně spjaté s konkrétní hudbou a životním stylem. Tanečníci se pohybují volně, a dokonce se snaží vymýšlet a tvořit svůj

---

⁶ Odstrčil, 2004

⁷ Taneční sport – Wikipedie [online]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Taneční_sport

⁸ Stejskalová, 2014

vlastní osobní styl. Improvizace je základem většiny pouličních tanců, i když i zde najdeme promyšlené choreografické prvky, smíšené právě s improvizací.

Ke street dance patří i specifický styl v oblékání, například volné kalhoty, dlouhá volná trika, kšiltovky, pořádné pevné tenisky, které se jen tak nezničí, dále pak potítka, na kterých se tanečník může libovolně "klouzat" po zemi a létat po parketu."⁹

3. Metody terénního výzkumu

Pro svůj vlastní terénní výzkum v oblasti klasického tance, tanečního sportu a street dance a jejich vlivu na životní styl tanečníků jsem si zvolila metodu pozorování a polostrukturovaných rozhovorů. Včetně pozorování a interview jsem také studovala literaturu související s tématem práce.¹⁰

Pozorování jsem prováděla ve vybraných tanečních institucích, odpovídajících požadavkům mého výzkumu. Snažila jsem se vybírat taneční prostředí tak, abych si z něj poté mohla vybrat i konkrétní informátory pro své interview. Jedná se tedy o profesionální soubor baletu kamenného divadla, klub tanečního sportu, jehož členové jsou účastníky Star Dance a umísťují se na předních místech v celorepublikových soutěžích, a taneční studio se zaměřením na styly street dance, které každoročně získává za své soutěžní choreografie a výkony zlatá ocenění.

3.1. Pozorování

„Pozorováním jsou sledovány jevy, které jsou přímo dostupné smyslovému vnímání výzkumníka. Téma výzkumu, resp. výzkumná otázka, může vyžadovat různé typy pozorování, neboť každý způsob má své výhody i omezení. Základním problémem pozorování je fakt, že řadu záležitostí výzkumník nemusí postřehnout, anebo je může vyhodnotit špatně. Pozorování bývá využíváno jako součást výzkumu společně s dotazníky nebo rozhovory.“¹¹

3.2. Polostrukturovaný rozhovor (interview)

„Interview představuje vedle pozorování druhou nejrozšířenější metodu výzkumu etnokulturních tradic. Nejde o jakoukoliv konverzaci výzkumníka s respondentem, ale o zvláštní, metodicky vedený rozhovor s cílem získat potřebné

---

⁹ Street dance – Wikipedie. [online]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Street_dance

¹⁰ Např. *Terénní výzkum v sociální a kulturní antropologii* od Martina Soukupa, *Přínos latinskoamerických tanců pro všestranný rozvoj dítěte* od Adama Havla, *Životní styl a vztahy v subkultuře baletního umění* od Jakuba Erbeny, *Street dance jako prostředek rozvoje osobnosti člověka* od Terezy Penšlové

¹¹ Tonicová, Uhlíková, 2014

informace, resp. odpovědi na sledované otázky. Jde tedy o přímé dotazování jedince (individuální rozhovor), nebo více respondentů (skupinový rozhovor – s více než třemi osobami). Individuální rozhovor je méně komplikovaný, někdy je ale zapotřebí získat si důvěru respondenta a „rozhovořit ho“, což vyžaduje trpělivost a schopnost začít komunikovat.

Polostrukturovaný rozhovor – základní otázky i alternativy odpovědí jsou v tematických okruzích opět předem dány, ale badatel v průběhu rozhovoru klade doplňující otázky, které směřují k upřesnění výpovědi respondenta.¹²

Pro své vlastní polostrukturované rozhovory, jsem měla připravené tyto otázky / okruhy zájmu:

- 1) Jméno; věk; styl tance; zaměstnání / profese
- 2) Jak dlouho a od kolika let se tomuto tanečnímu stylu věnujete?
- 3) Proč zrovna tento styl? Kdo nebo co Vás k němu přivedlo?
- 4) Jak to, že tanec, a právě tento taneční styl, u Vás zvítězil nad všemi ostatními zálibami / volnočasovými aktivitami?
- 5) Kolik hodin týdně trávíte na trénincích? A když k tomu přidáte i čas strávený na soutěžích / představeních? (Průměrně...)
- 6) Jak vypadá Vaše vizáž na tréninku (oblečení, účes, líčení)? A jak vypadá Vaše vizáž na představení / soutěži?
- 7) Máte pocit, že Vás to ovlivňuje v soukromém životě tak, že se stylujete / oblékáte / líčíte jinak než Vaši vrstevníci, kteří se tanci nevěnují?
- 8) Jsou u Vašeho tanečního stylu daná pohybová / dispoziční kritéria?
- 9) Musíte splňovat nějaká vzhledová pravidla/očekávání?
- 10) Ovlivňuje to nějak Váš jídelníček?
- 11) Trávíte čas i s vrstevníky, kteří netančí? Máte vztah?
- 12) Máte pocit, že taneční styl, kterému se věnujete, Vás odlišuje od Vašich vrstevníků?

Jelikož se jednalo o polostrukturované rozhovory, nechala jsem vždy respondenty, aby se rozpovídali a popřípadě jsem se ptala spontánně dál. Otázky

---

¹² Toncrová, Uhlíková, 2014

jsem volila tak, aby odpovídaly tomu, co je středem zájmu v této práci (potvrzení si svých hypotéz a zjištění, jak dané taneční styly mohou ovlivnit způsob života tanečníka). Následně získané odpovědi bylo možné rozdělit do jednotlivých okruhů zájmu výzkumu a odpovědi informátorů byly mezi sebou možné porovnat a vyhodnotit.

Celkem jsem získala odpovědi od devíti vybraných tanečníků. Vždy se jednalo o tři zástupce daného tanečního stylu a pokaždé v něm byl muž i žena. Rozhodla jsem se pro lichý počet respondentů, abych vyhodnocení mohla provést z názoru většiny. Pro relativně ucelenou obecnou představu o způsobu života tanečníka v daném tanečním stylu si myslím, že byl počet pozorování i respondentů v rozhovorech dostačující. Avšak pro zvýšení vypovídací hodnoty nebo při touze dostat se ještě hlouběji do určitých sfér zájmu ve vybraných „tanečních subkulturách“¹³, by bylo vhodné rozšířit počet respondentů, případně provést další výzkumy.

3.3. Moje pozice ve výzkumu

Pro svůj výzkum jsem si zvolila pozorování tréninků klasického baletního souboru v kamenném divadle, jeden z prestižních tanečních klubů pro taneční sport, jehož páry se velmi dobře umísťují nejen na celorepublikových soutěžích a streetdancovou taneční skupinu, která je několikanásobným držitelem medailových ocenění za streetdancové formace.

Za zmínku určitě stojí, že domluva pozorování tréninků u takovýchto kapacit v oboru nebyla vůbec snadná. V klubu tanečního sportu i street dance jsem pak po osobním setkání s vedoucími skupiny byla při každé návštěvě vřele vítána a bez jakýchkoli formálností byla připuštěna do sálu na trénink. Sjednání pozorování tréninku v souboru kamenného divadla bylo o dost složitější. Nejdříve jsem musela telefonicky domluvit schůzku s vedením, abych se mohla sejít s uměleckým šéfem souboru. Poté následoval osobní – velmi formální – rozhovor, čeho se má práce bude týkat a co je předmětem pozorování. Naštěstí jsem zanechala dobrý dojem a bylo mi dovoleno souborové tréninky navštívit. Musela jsem však minimálně dva týdny dopředu oznámit, se dostavím a před příchodem se vždy ohlásit na vrátnici, aby vedení vědělo, že jsem uvnitř. Už tato

---

¹³ Subkultura je malá skupina se specifickými kulturními znaky, které ji odlišují od většinové kultury. Přestože subkultura nese odlišné znaky v rámci životního stylu, chování, hodnot a norem, je nedílnou součástí této většinové kultury. (Subkultura – Wikipedie. [online]. Dostupné z: <https://cs.wikipedia.org/wiki/Subkultura>)

zkušenost ukazuje, že tanečníci klasického tance v kamenném divadle jsou denně uzavřeni mezi zdmi, kde vládne řád a disciplína.

3.3.1. V prostředí kamenného divadla

Před i při návštěvě tréninku v souboru kamenného divadla jsem se cítila nesvá, trochu nervózní, aby nevznikly námitky vůči mé návštěvě. Naštěstí jsem se znala s některými členy a ti mě vždy uvedli na sál a představili mě baletnímu mistru, který vedl daný trénink. Usazená v rohu nádherného baletního sálu jsem se poté již mohla jen se zaujetím dívat na průběh hodiny. Účastníci se mi zdáli uzavřeni do sebe, každý se maximálně soustředil na své tělo a pokyny baletního mistra. Bylo evidentní, že každodenní dřina se jim již stala rituálem a oni jsou odhodlaní svou techniku posouvat dál a ukazovat ji pak nám, divákům, bez sebemenší známky toho, jak těžké tréninky tomu předchází. Obdivovala jsem každého jednotlivého tanečníka v sále. Jsou to pro mě hrdinové, kteří jsou odhodláni obětovat mnohé pro splnění svého snu.

Vzhledem k časovému vytížení tanečníků klasického tance bylo velmi složité uskutečnit plánované rozhovory. Samotný rozhovor pak byl vždy velmi příjemný. Dotazovaní ho brali vážně a srozumitelně odpovídali na mé otázky. Snažili se mi podat co nejpřesnější odpověď. Působili velmi mile, klidně, gestikulovali s ohromnou noblesou pohybu a vyjadřovali se většinou spisovně.

3.3.2. Tréninky tanečních párů

U tanečního sportu jsem se na návštěvu semináře velmi těšila. Na lekcích panovala úplně jiná atmosféra. Počet mužů i žen byl vyrovnaný a společně tvořily páry s viditelným odhodláním, nadšením do toho, co dělají a vzájemnou tolerancí. Ačkoli jsem seděla u stěny v sále, zapálenost a touha po ovládnutí techniky daných kroků sahaly až ke mně. Výrazy tanečníků byly kamenně soustředěné s lehkým náznakem namyšlenosti, ale při průběžných pauzách na napití mi věnovali i pár úsměvů. Atmosféra tam zdaleka nebyla tak napjatá a formální jako na tréninku baletního souboru. Trenér tanečníkům tykal a snažil se jim probíranou techniku předávat velmi striktně, avšak milým a občas i vtipným způsobem. Elán, ladnost pohybu a porozumění s partnerem jsou vlastnosti, kterými se právě oni mohou chlubit.

Při individuálních rozhovorech jsem zjistila, že jsou to velmi přátelští, milí, usměvaví, vtipní, avšak stále velmi vznešeně vystupující lidé. Vůbec nebyli namyšlení, jak na oko působí při tanci. Sejit se s nimi také nebylo jednoduché

kvůli časové náročnosti jejich způsobu života, přesto se nám vždy podařilo najít vhodný termín. Při každém rozhovoru s tanečníkem tanečního sportu jsem cítila, že naproti mně sedí osobnost, která si je vědoma svých kvalit a je si absolutně jistá svým vystupováním. Téma mé práce je zaujalo a společně jsme se zasmáli a pobavili, když si v průběhu rozhovoru začali uvědomovat, jak moc jsou vlastně tancem ovlivněni.

3.3.3. Setkání se „streetaři“

Přítomnost na trénincích street dance jsem si užívala. Byl to pro mě úplně nový svět. Lekce byly pohodové. Tanečníci se naprosto oddávali hudbě, která hlasitě hrála přes celý sál, a užívali si, že mohou být společně na tréninku. Měla jsem pocit, že se nabívám pozitivní energií jen z pouhého pohledu na jejich tanec. Trenérka s nimi celou lekci tančila, zvukově je doprovázela, podporovala a občas si i jen tak popovídali a společně vtipkovali. U streetařů se na mě každou chvíli někdo podíval a usmál, chodili za mnou a zdravili mě, dokonce vypadali, že jsou rádi, že mají diváka. Pokaždé, když jsem vešla do studia, paní majitelka mě vítala s radostí, vřele mi nesla židli a usadila mě v sále. Cítila jsem se u nich velmi příjemně.

Na rozhovorech se streetaři nebyl žádný problém s domluvou. Velmi ochotně si hned udělali čas a se zájmem se se mnou sešli. Bylo vidět, že je rozhovor a pokládané otázky baví a měla jsem pocit, že se díky nim i nad vším poprvé více zamysleli. Cítila jsem se s nimi jako na kávě s dlouholetým kamarádem. Mluvili nespisovně a často používali svůj taneční slang. Seděli uvolněně a vždy přišli v nějakém pohodlném, ale stylovém oblečení. Jejich gestikulace a vyjadřování bylo zase úplně jiné než u tanečníků klasického tance nebo tanečního sportu. U otázek měli tendenci se daleko více rozpovídat.

4. Vlastní pozorování

V této kapitole shrnuji vlastní vypořizované poznatky získané během svého tanečního života a také během absolvovaných pozorování, z nichž jsem všechny své dojmy a zjištěné informace zaznamenala do terénního deníku.

4.1. Klasický tanec - balet

Kulturní prostředí, které jedince obklopuje, jednoznačně determinuje jeho vývoj. Tanečníci klasického tance jsou velmi cílevědomí, ctižádostiví, soutěživí, odhodlaní, pracovití, pečliví, rádi překonávají sami sebe. Pečují o svůj vzhled, jsou elegantní, upravení a vystupují s noblesou. Často jsou však tiší, mívají nízké

sebevědomí. Přestože je nelze jednoznačně zařadit mezi introvertní individualisty (melancholiky, flegmatiky), již od dětství mohou mít problém se začleňováním se do kolektivů z důvodu jejich časového vytížení a zvyku pracovat sám na sobě, trávit dny na tanečním sále individuálně nebo jen se svými kolegy ze souboru. Mnohdy v dospívání i dospělosti podléhají různým legálním návykovým látkám (čokoláda, alkohol, kofein, nikotin...). Důvodem jsou zejména vysoké nároky, které jsou na ně již od útlého mládí kladeny, a to jak ze strany pedagogů, tak z vlastní ctižádosti a touhy získání té nejlepší možné pozice nejen na jevišti. Tito tanečníci se aktivně zajímají o kulturní dění, divadlo je pro ně místem, kde se cítí šťastni, je pro ně domovem. Jsou snadno identifikovatelní podle ladných až vznešených pohybů při jakékoliv činnosti, vytočených nohou při chůzi i ve stoji, ohýbání se pro spadlý předmět zásadně jen s dopnutými koleny nebo pomocí penché¹⁴ a díky jejich elegantnímu, pro „netanečníky“ humornému, způsobu běhu. K jejich návykům také patří neustálé prokřupávání kloubů a protahování se všude, za pomoci ledačeho (ať už se jedná o kuchyňskou linku, sedačku v kině, rám dveří apod.). Tanečníci baletu mají perfektně ovládnutou koordinaci pohybu. Při intenzivní výuce na profesionálních školách jsou vedeni k okamžitému zapamatování si a zopakování jakéhokoli tanečního prvku, který právě viděli, nebo jim byl zadán. Předpokladem úspěšného zvládnutí těchto nároků jsou vrozené dispozice, anatomické i fyziologické vlastnosti organismu a zejména inteligence.

4.2. Taneční sport

Taneční sport si žádá absolutní souznění a vzájemnou důvěru obou členů tanečního páru. Jelikož sportovní tanec nemohou vykonávat každý zvlášť, jsou v páru odkázáni jeden na druhého. Komunikace, ohleduplnost a tolerance mezi partnery musí být stoprocentní. Ti, kteří tančí standardní a latinsko-americké tance, jsou tomu oddaní. Soutěže v této disciplíně probíhají po celé republice každý víkend a tito zapálení tanečníci se jich pravidelně účastní. Soutěživost se v nich nezapře. Daleko více než ostatní tanečníci dbají na svůj vzhled. Nagelované složité účesy s třpytivými aplikacemi, hnědění těla, výrazné líčení a extravagantní až vyzývavé soutěžní oblečení je pro ně víkendovou rutinou. Většinou jsou to sangvinici nebo silní cholerici, kteří působí až namyšleně. Mají

---

¹⁴ Penché [penšé] – Nakloněný. Například při arabesque penchée je noha vysoko zanožená a trup nakloněný kupředu. (Baletní terminologie a prvky – Wikipedie. [online]. Dostupné z: https://cs.m.wikipedia.org/wiki/Baletní_terminologie_a_prvky)

velké sebevědomí, jsou rádi středem pozornosti, egocentričtí, cílevědomí, ambiciózní a ctižádostiví.

Tanečník Adam Havel říká, že „latinskoamerické tance formují člověka fyzicky i psychicky a rozvíjí jak ty nejmladší jedince, tak dospělé tanečníky. Už od prvních kroků na parketu se malí tanečníci učí správnému držení těla, ale zároveň i ohleduplnosti vůči ostatním tanečníkům na parketu i mimo něj. Stejně jako každá šachová figurka má své pole na šachovnici, tak i tanečník má svůj sál, kde by se měl podle pravidel a s určitou pokorou a úctou pohybovat. Největší autoritou na tanečním sále, by měl být trenér / trenérka – taneční mistr / mistryně. Právě oni udávají, co se na tanečním sále bude dít, a který tanec se bude tančit. Taneční trenéři mají samozřejmě za úkol naučit taneční páry tančit. Neméně důležité je vést jedince k lepší fyzické kondici a k přirozenému budování svalstva, které při tanci využívají. Práce trenérů nekončí jen taneční a fyzickou přípravou. Jeden z hlavních bodů taneční výchovy je, aby byli tanečníci vedeni k určitému slušnému chování, protože i latinskoamerické tance a taneční sport jako takový, mají svou určitou etiku a etiketu. Právě trenér by měl být zároveň i nositelem určité morální kvality, kterou může předávat svým svěřencům. Říká se, že tanečníka nepoznáme podle toho, jestli tancuje, ale podle toho, jak chodí. Cvičení na držení těla jsou různá. Mohou začínat prostým stáním na špičkách nebo na jedné noze, pokračovat přes svíčku na zemi a končit v samotném tanečním držení. U této tréninkové části se hodně používají prvky z baletu, jelikož celé taneční držení, ať už ve standardních nebo v latinskoamerických tancích, vychází právě z něj.“¹⁵

4.3. Street dance

Street dance přináší mladé generaci uvolnění a zábavu. Stal se způsobem, jak přijít na jiné myšlenky, odreagovat se a zároveň vyjádřit sebe sama pohybem. Jedná se o styl, který je vhodný pro široké masy. Přestože se jedná o fyzicky náročný pohyb, nejsou pro jeho zvládnutí nutné žádné zvláštní tělesné předpoklady. Stejně jako v ostatních oblastech lidské činnosti, i zde je důležitá hlavně motivace. Street dance nemá žádné mantinely, většinou vychází ze současných trendů, a tak s novou hudbou přichází i nové styly a kroky od tanečníků street dance. Tanečník si je také přizpůsobuje podle sebe. Nekonečné „vrtění“ je snad zapsané v jejich DNA! Neustále se hýbají, skáčou, nebo zkouší novou choreografii. V některých situacích to může být i zahanbující a pro některé

---

¹⁵ Havel, 2017

lidi už dokonce otravné. Kdykoli slyší nějakou píseň, která je zaujme, hned se ptají, co to je, jak se jmenuje a už přemýšlí nad novou choreografií a vesele si pohupují hlavou. Podobným způsobem se tito tanečníci projevují i v soukromém životě. Nemají zábrany, jsou spontánní ve vystupování, vyjadřování i oblékání. Tanečníci street dance jsou zvyklí tančit a soutěžit spíše jako tým než sami za sebe. Soutěživost je v nich samozřejmě také, ale daleko více se mezi sebou podporují, na rozdíl od baletních soutěží, kde panuje závist a rivalita mezi jednotlivými konkurenty. Jejich styl oblékání definují mikiny s kapucí, volná trika, pohodlné tenisky a volné kalhoty. Velmi často svůj „outfit“ doplňují také kšiltovkou, šátkem na hlavě nebo ledvinkou, která je momentálním velkým hitem mezi tanečníky streetu.

5. Souvislosti vybraných tanečních stylů s životním stylem

Také díky polostrukturovaným rozhovorům jsem se od respondentů, které jsem v textu označila (1) – (9), dozvěděla velmi důležité informace. Tuto kapitolu tudíž věnuji zjištěným poznatkům a vyhodnocení oblastí výzkumu.

Vše z výpovědí, pro tuto práci důležité, jsem rozdělila do 5 podkapitol – „Počátek tanečního života“, „Vzhled tanečníka“, „Denní režim“, „Tanečník v kontextu se společností“ a „Specifické návyky získané daným tanečním stylem“.

Příslušníci tanečního světa mají mnoho společného, ať už se věnují jakémukoli tanečnímu stylu, ale můžeme se zde setkat i s rozdílnými znaky. V této kapitole se budu zabývat těmito jednotlivými znaky získanými převážně z individuálních rozhovorů. Zaměřím se na to, čím se tanečníci jednotlivých tanečních stylů odlišují od okolního světa a mimo jiné také na to, zda jsou profesionální tanečníci různých stylů schopni se navzájem se identifikovat.

Profesionální tanečníci si mezi sebou tvoří svůj vlastní svět. Svět, který je velmi odlišný od světa běžného jedince („netanečníka“). Jejich svět je víceméně uzavřen pro běžnou populaci a jen těžko se do něj proniká.

5.1. Počátek tanečního života

Jsou to právě začátky profesionální taneční dráhy, které jednotlivé tanečníky dělají individuálními a často je velmi ovlivní po celý zbytek jejich života. Ať už se jedná o baletního mistra, tanečního sportovce nebo vrcholového „streetaře“, na začátku měli všichni jedno společné. Spojuje je nadšení pro pohyb a jakýsi chtíč tančit. Každý se k tanci může dostat trochu jinak, ale neuvěřitelné odhodlání a vášeň pro tanec mají všichni zástupci vybraných tanečních stylů.

5.1.1. Cesta za dětským snem

Díky náročnosti techniky klasického tance je obvyklé, že tanečníci tohoto stylu začínají svou taneční dráhu již ve velmi útlém věku. Respondenti se shodují, že pokud se chcete stát profesionály v baletu, je třeba s ním začít brzy. S taneční přípravou nebo baletní technikou na úrovni zájmových kroužků se tito tanečníci setkávají již v útlém dětství a s klasickou profesionální technikou baletu pak většinou s příchodem na konzervatoř (okolo 11 let věku). Není podmínkou ovládat balet již ve svých například 5/6 letech, avšak podmínkou jsou tělesné předpoklady a fyzické dispozice. Pokud jim tanečník neodpovídá, je téměř nemožné stát se profesionálem v tomto tanečním stylu.

Většina tanečníků začíná s baletem z vlastní vůle, jelikož jako děti většinou dělali mnoho pohybových činností a konzervatoř se jim pak stala doporučenou cestou, právě díky jejich dispozicím, které rozpoznali pedagogové na zájmových kroužcích či základních uměleckých školách a doporučili jim pokračovat s baletem na profesionální úrovni. Prvotní zařazení tance do života dítěte však bývá ze strany rodičů.

(1) I: „Tancuji od 8 let. Nezačal jsem úplně jako nejmenší. Ze začátku mě k tomu přivedli rodiče, protože chtěli, abych něco dělal. Přihlásili mě do lidové školy umění na rytmiku, kde jsem tančil a hrál na hudební nástroj. První rok to byly housle a posléze violoncello po dobu 6 let. Pak jsem se rozhodl, že bych chtěl být pedagogem, tak jsem šel na střední pedagogickou školu do Znojma s tím, že celou dobu jsem chodil do té lidušky. Po jednom roce na střední se k nám do lidušky přijela podívat paní profesorka z pražské konzervatoře a říkala: „Jéé, ten by se nám hodil na konzervatoř.“ Tak jsem jel zkusit rozdílové zkoušky a vzali mě.“

(2) I: „Maminka mě v 5 letech přivedla do přípravy Národního divadla. Jinak i jako mladší jsem byla velmi aktivní a chodila jsem na různé tanečky do zušky a když jsem byla starší, tak jsem si vyzkoušela i street dance, hip-hop, break dance. Taky jsem hrála tenis, na klavír, mažoretky a bavilo mě vždycky všechno. Když přišla možnost jít na konzervatoř, tak jsem to zkusila a ono to vyšlo. Ty první roky na konzervatoři jsem se pořád snažila svůj taneční obzor nějak rozšiřovat, takže jsem chodila na step, latinsko-americké tance, soukromé lekce salsy a bachaty a to mě moc bavilo, ale to už se pak s prodlužujícím se rozvrhem na konzervatoři nedalo zvládat.“

(3) I: „Já jsem začal spíše s technikou Graham na základní umělecké škole, když mi bylo 10 let a pak jsem rok/dva dělal právě tam i klasický tanec a paní učitelka mě pak doporučila na taneční konzervatoř. Jinak já jsem si myslel, že budu módní návrhář, protože od 5 let jsem chodil na výtvarku a navrhoval různé korálky, náušnice, šaty, doplňky... A já jsem si pak řekl, že bych chtěl chodit i na tanec a herectví, protože na to chodila má spolužačka a mě se to líbilo. Strašně mě bavilo se vždycky měnit v nějakou konkrétní postavu. Ať už pohybem, kostýmem nebo herecky... Mě vlastně nebaví jen balet jako takovej, ale spíš to všechno, co s tím souvisí a co k tomu patří. Navíc já jsem strašně hyperaktivní a nedovedu si představit žádné jiné zaměstnání. Asi i tím, že jsem byl na konzervatoři, tak pro mě moc jiné věci nepřipadaly v úvahu, jelikož na ně nebyl čas.“

5.1.2. Vášeň k tanci

U tanečníků tanečního sportu se již liší věk začátku tanečního života. Dívky se s tancem setkávají přirozeně dříve – v mateřských školkách nebo zájmových kroužcích. Chlapci jako malí táhnou spíše k jiným sportům a pohybovým aktivitám. K tanci ale opět všechny respondenty přivedl jejich příbuzný a všichni se shodují na tom, že již od dětství byli velmi aktivní a pohyb milují dodnes.

(4) I: „Věnuji se tomu od 16 let, letos jsou to 4 roky. V 16 letech jsem nastoupil do tanečních a tam jsem byl rok. Vychodil jsem si od základních kurzů až ty pokračovací a soutěžně jsem pak začal tančit rok následující. (...) Byla to vlastně taková náhoda. Latinsko-americké tance totiž začala tančit moje mladší sestra a mě se to hrozně líbilo, ale nikdy jsem si nemyslel, že bych jako já mohl nebo měl tancovat a vlastně mě to ani pořádně nelákalo, dokud jsem to nevyzkoušel v tanečních, kde mě to chytlo. Pak jsme se právě s partnerkou v tanečních rozhodli, že bychom to chtěli posunout na nějakou vyšší úroveň. Primárně jsme se chtěli hlavně naučit dobře tancovat, protože nás to fakt bavilo, a až potom vlastně partnerka přišla s tím, že nějaký soutěžní tancování existuje a na základě toho jsem tomu propadl a dnes jsem za to hrozně rád. (...) Od mala jsem byl sportovně založenej a dělal nějaký sport. Bylo to vždy jen na úrovni nějakého kroužku. Hlavně, abych se hýbal, protože nevydržím sedět na místě nebo být celý den doma. Když jsem začínal tančit, tak jsem ještě hrál v divadle, ale s latinsko-americkými tanci jsem poznal úplně jinou kulturu. (...) Díky tý ségře jsem to vnímal, že vztah mezi partnerem a partnerkou tam hraje velkou roli, a to se mi líbilo, že už od těch nejmenších je to formuluje k tomu, aby kluci byli

gentlemanů a holky jako dámy. A to se mi na tom hrozně líbilo, taky ta elegance toho tancování a aura na soutěžích. Bylo mi to asi tímhle vším nejbližší. U nějakých stylů tancování se mi vyloženě na pohled nelíbí styl chování lidí, kteří ho tančí, takže mě to pak samozřejmě ani neláká tančit. Třeba street dance. Navíc taneční kroky latiny a standardu mi připadají pro moje tělo daleko víc přirozené a chápu je. Kdyby na mě někdo vybalil streetdancovou sestavu, tak se asi jen chytanu za hlavu a nebudu vědět, co s tím."

(5) I: „Od 6 let dělám standard a latinu s tím, že na začátku to byla taková pohybovka a časem se z toho stal párový tanec. Teď to tedy bude 23 let, co tančím. K tancování mě přivedla babička. Když jsem byla ve školce, tak mě vzala na představení Romeo a Julie a já jsem pak běhala po školce se šátkem a volala jsem, že jsem Julie. A pak, když jsem si pak vybírala základku, tak jsme vybrali tu, kde byl taneční kroužek a tím to bylo vše zpečetěné. (...) Chodila jsem i na jiné kroužky, které se postupně přidávaly, ale tanec jsem dělala nejdýl. Dělala jsem třeba redaktorku v dětské televizi, výtvarku, keramiku, chodila jsem plavat... no a když jsem třeba přestala něco z toho stíhat, tak to tancování tu ale bylo vždycky, bylo tu nejdýl a nejvíc mě bavilo, takže pak šly stranou samozřejmě ostatní záliby. Navíc jsem to dělala v páru a byla jsem tak zodpovědná vůči partnerovi. Navíc mi tanec vždy jako jediný dával smysl a naplňoval mě. Od mala jsem si i hrála na to, že jsem taneční lektorka, že vystupuju, soutěžím, a to všechno vlastně teď opravdu jsem."

(6) I: „Tančím tento styl od 3 let. Takže v podstatě 25 let. První soutěž jsem měla ve svých 8 letech a soutěžila jsem na vysoké úrovni – mistrovství republiky atd. – do svých 20 let. (...) K tanci mě přivedla úplně původně učitelka ve školce, která tam vedla tanečky pro děti. Já tam vždycky zůstávala jako poslední, tak mě brala i na hudební průpravu, která byla po školce. No a pak mamce řekla, že mám skvělý hudební sluch a cit pro pohyb a že bych měla tanec zkusit nějak rozvíjet, a tak jsem začala chodit i na balet, a nakonec toho v první třídě na základce už bylo moc těch kroužků a maminka mi vybrala tancování. (...) Když tančím, tak se cítím nejlíp. Ve Stardance, na jevišti, na soutěži... prostě když na to přijde, tak já už ani nejsem nervózní. Cítím se na parketě jako doma."

5.1.3. Objevování sebe sama

Stylu street dance se všichni respondenti začali věnovat okolo 12 let. Před tím se od mala věnovali jiným sportovním aktivitám nebo taneční průpravě na kroužku / základní škole. Důvody pro začátek s tancováním tohoto stylu se zde liší.

Respondenty však spojuje vášeň, kterou v sobě pro tento taneční styl našli. Výhodou u street dance je jeho otevřenost vůči všem cílovým skupinám. Svě si tu najdou jak holky, tak kluci. Tento taneční styl na rozdíl od klasického baletu a tanečního sportu je relativně nenáročný na finance, a to z něj dělá aktivitu přístupnou téměř všem sociálním vrstvám.

(7) I: „Streetu se věnuju od 12, takže to teď je 10 let. Normálně jsem chodil u nás v Českých Budějovicích do NB dance crew. Tam jsem chodil jako žák, malý děčko, 4 roky. Když mi bylo 15, tak jsem šel do Prahy a tam jsem se tomu věnoval tak, že jsem studoval konzervatoř a vlastně jsem byl tak nějak na volný noze. Chodil jsem si po workshopech a koukal, co se tady v Praze děje a zkoušel jsem všechny možné lekce. Pak jsem teda chodil do Tanečního sectoru, kde jsem byl ve skupině Sector dancers a dělali jsme tam soutěžní skupinový choreografie, což teďka už v té skupině nepůsobím, ale pořád jim stavím choreografie nebo s nima jezdím různé battly. (...) Mě ten tanec tak bavil, že vlastně jsem se tím chtěl živit a říkal jsem si, že jediný východisko je jít na konzervatoř. Což teď vlastně, když to tak pozoruju, tak je to - všichni víme, že ta Commercial složka tanečníků, co se tím živí, tak většinou konzervatoř vůbec nemají - zpětně to asi bylo docela zbytečný a to je vlastně potom takový nefér... (...) „Proč zrovna street dance?“ „No, já jsem dělal od těch 6 do 12 gymnastiku. Můj starší bracha tou dobou chodil s holkou, která tancovala v Breakbeatu v Budějovicích, a když jsem ji viděl, tak se mi to strašně zalíbilo. Řekl jsem si, že tam prostě chci. (...) Mě to vlastně potom tak jako chytlo hlavně až díky kámošům z gymplu, lidem a tak. Budějovice jsou relativně malé město. Bylo tam asi 400 lidí v té crew, ale my jsme se tak nějak všichni znali. Jezdili jsme spolu na víkendové workshopy a bylo to hrozně rodinný, což se mi líbilo. Taky jsem chodil na zpěv sólovej a výtvarku, ale to tak běžný tanečník v dětství dělá. Tanec ... je to takový ... já nevím, co mě na tom tak strašně baví, ale prostě mě to strašně baví!“

(8) I: „Začala jsem tančit ve 4 letech, takže teď je to 14 let, ale konkrétně street dělám od 11 let. Jako malá jsem tančila disco a nějaký tanečky, a to mě tak nějak postupně přivedlo ke streetu. (...) Úplně prvotně to nebylo moje rozhodnutí. Ono to tak nějak samo vyplynulo. Chodila jsem ve 4 letech tady ve Fantasy tančit to disco, a když jsme dostali novou trenérku, která víc dělala hip-hop street, tak já jsem tam ale chtěla zůstat s těma lidma a tak nějak jsem přirozeně přešla ke streetu. Já jsem vždycky chtěla zůstat a pokračovat.

Uvědomila jsem si, že to je pro mě strašně eklektické a ten styl mi dává spoustu možností. Přijde mi skvělý, že když řeknu, že tančím street, tak do toho patří nespočet pohybů, ve kterých se můžu zdokonalovat a hrozně možností, jak se člověk může vyjádřit. Není tam monotónnost. (...) Když jsem chodila na základku, tak jsem k tomu tancování dělala spoustu dalších věcí – zkoušela jsem keramiku, výtvarku, piano, tenis, ... a tancování mi tenkrát nezabíralo tolik času, takže jsem mohla dělat i ty jiné věci. Velká změna se odehrála, když jsem přešla na gympl. To jsem skončila se vším ostatním. Tancování jsem si vybrala asi z největší části kvůli těm lidem. My jsme tam neuvěřitelná parta lidí a ač se o mění, tak i teď jsou se mnou v týmu holky, který se mnou tancují od 5 let a tam se vytvoří takový pouto, že jsme se navzájem nemohly přece nechat ve štychu. Ono to teda možná je i tím, že na piano jsem hrála sama, tenis jsem hrála sama a já jsem ale chtěla trávit čas s těma lidma a díky tomu mě to doteď asi i tak moc baví. Asi tak... Myslím, že mě to ale stejně vždycky víc bavilo než ty ostatní sporty, záliby."

(9) I: „No... já jsem rozenej problémista, jelikož jsem musel hrát fotbal od malička kvůli tátovi, ale strašně mi to nešlo a strašně jsem nechtěl. Ve 12 jsem se definitivně rozhodl, že se vykašlu na názory ostatních a zkusím tancovat. Teď je to 6 let, co jsem teda začal dělat streetdance, ve kterým jsem ale ze začátku vypadal fakt hrozně. (...) Já mám takový pocit, že mám problém komunikovat s lidma verbálně, nějak se jim otevřít. Hlavně v těch osobních věcech a ten tanec byl úžasnej v tom, že jsem jím mohl ty věci sdělovat. No a streetdance proto, že byl u nás jako kroužek na základní škole a řekl jsem si, že to prostě zkusím a fakt mě to chytlo. Pak jsem se dostal do závodní skupiny do Fantasy. (...) No... já jsem dlouho dělal jiné sporty. Hlavně ten fotbal. Ale nikdy jsem na sporty nebyl moc šikovnej. Tanec byl jedinej z mý iniciativy, a tak jsem si za ním šel. Jediný, co mi vadilo, tak bylo, že jako ostatní tenkrát moc nechtěli přijmout, že jsem kluk a chci tančit. No a řekl jsem si ale, že jim ukážu a udělám si v tom tanci nějaký slušný místo. Dneska je fakt, že už je to jinak, ale u těch dětí asi i dneska platí, že kluci jdou automaticky na fotbal a hokej atd. a tancování je pro holky. Což je škoda, protože nás kluků je tam pak málo."

5.2. Vzhled tanečníka

Život profesionálního tanečníka v kamenném divadle či reprezentace na mistrovství republiky tanečního sportu rozhodně není pro každého, a to zvláště kvůli vysokým nárokům na jeho vzhled. V průběhu času se měnily

požadavky na celkový zjev tanečníka stejně tak, jako tomu bylo například u modelek. Klasický tanec a taneční sport má dnes pevně daný prototyp, jak by měl tanečník daného stylu vypadat. Kdo tomu neodpovídá, může se tanci na profesionální úrovni věnovat jen stěží. U street dance nejsou zatím žádná přísná vzhledová kritéria.

Právě tím, jak musí denně na tréninku a následně i na představeních a soutěžích vypadat, jsou tanečníci ovlivňováni. V této podkapitole se zabývám hlavně takzvanou „image“ neboli vzhledem a stylem oblékání tanečníků konkrétního stylu. Středem mého zájmu bylo, zda lze dle vzhledu tanečníka daného stylu okamžitě identifikovat.

5.2.1. Elegance, krása a štíhlý pas

Klasičtí tanečníci jsou obecně velmi štíhlí až hubení. Chodí elegantně oblékáni, vždy upravení. Svou denní „image“ si volí většinou dle momentální nálady. Jejich účesy bývají uhlazené a make-up velmi precizní, převážně výraznější.

(1) I: „Určitě se kouká na vzhled. Měl by být upravený, mít vlasy. Dívky by měly být půvabné. Nesmí být moc velká hlava v poměru s tělem. Nemyslím si, že by se po nás chtělo, abychom byli extrémně hubení. Tanečnice u nás neváží a pokud jim něco říkají, tak jim to říkají soukromě. Dívky se ale většinou hlídají samy. Důležité je na partnerinu, aby byly spíš zpevněné než hubené. (...) Určitě dbám, abych byl v čistém oblečení, upravený. Běžně mám trikot, přes to nějaké uplé tričko a třeba tepláky, mikinu, které postupně během tréninku svlékám. Na nohách mám piškoty, přes ně ponožky a ještě bačkory. Snažím se si co nejvíc zvykat tančit jen v něčem přilehlém, abych viděl své tělo a viděl ho i choreograf. (...) Vždy se do divadla líčím. Někdy jen lehce, třeba na modernu a v klasice to záleží na roli. Někdy ty hodně složité masky na nalíčení nechávám na profesionálních maskérkách. Tanečník by se rozhodně měl být schopen sám nalíčit, ale i nechat se nalíčit. (...) Já se hlavně snažím oblékat tak, abych byl v pohodlí, aby to byl kvalitní materiál. Taky si myslím, že jsme určitě trochu postižení tím, že chceme, abychom v tom oblečení vypadali vždy dobře. Jinak jako stylem se mi to dost střídá. Záleží na mé náladě ten daný den. Někdy vylezu ve sportovním a jdu i v teplákách a teniskách nakoupit a jindy zas jdu velmi elegantně v naleštěných botách. Možná i vlastně moje oblečení na mě působí, jako bych měl kostým. Že se chovám tak, jak jsem oblečený. Každopádně dbám na kvalitu bot a kalhot, aby mé dolní končetiny byly v pohodlí.“

(2) I: „Hlídat se musíme, baletky by měly být co nejštíhlejší a krásné, půvabné. (...) Tak to se dost liší den ode dne. Záleží, jakou mám ten den náladu. Vždy mám drdol, trikot, punčocháče, přes to tepláky, šustáky, triko, mikinu, vestu a postupně sundávám vrstvy – jako cibule – jak se zahříváme. Líčení... mám vždy minimálně řasenku, ale spíš jsem komplet namalovaná, takové večerní líčení. (...) Na představení make-up určitě výraznější, samozřejmě kostým a snažím se být upravená. Ladíme to vždy k roli. (...) Oblékám se tak, jak se cítím. Někdy více pohodlně, někdy více elegantně. Podpatky nosím jen, když vím, že mě ten den toho tolik nečeká a ty nožky pak nebudou unavený. No a do společnosti se nebojím si vzít třeba šaty na tělo, protože postava je díky každodennímu tréninku vytvarovaná.“

(3) I: „Asi strašně záleží na konkrétním vedení souboru – někde hledají dlouhonohý, někde zrzky, někde osvalený... A u nás je teď ta móda zas, že všichni musí být hubení. Šéf třeba po představení přijde a řekne: „No měl bys zhubnout.“ Je to všechno hodně individuální. (...) Na trénink mám na sobě suspensor, trikot, piškoty, tričko na tělo sportovní, tepláky, mikinu a po tyči svlíkám vrstvy. A protože jsem estét, tak se snažím, aby to k sobě ladilo. (...) Na představení se líčím a když jde o komplikovanější make-up, tak se nechávám nalíčit v maskérně. Snažím se teda v den představení být co nejvíc vyrýsovaný, v kondici, ale musím se hlídat, aby ta vizáž byla ucházející. (...) No rozhodně nenosím takový ty kalhoty, kde máš rozkrok u kolen, protože mám pocit, že mi to hyzdí postavu. Záleží podle toho, jak se ráno člověk cítí. Rád se oblékám hezky a elegantně.“

5.2.2. Extravagance, forma, třpyt a lesk

Zástupci tanečního sportu se svou „image“ nijak výrazně neliší od dnešní běžné populace. Čím se ale rozhodně odlišují, je jejich odvaha nebát se být výstřední, jejich sebevědomí a také postoj a šarm, kterým vás okouzlí již při prvním setkání.

(4) I: „Samozřejmě u nás platí, že se reprezentujeme vzhledem. Nemusíme být hubení, ale tanečník tohohle stylu by měl určitě být ve formě. Zase ... Není to povinnost, ale když se pak na soutěži objeví nějaký oplácený tanečník nebo tanečnice, tak to prostě nedělá dobrej dojem. Ty pohyby vypadají lépe na štíhlých, vypracovaných tanečnicích. (...) U nás asi funguje nějaký takový kodex, který už se za ty léta ustálil a funguje všude dodnes. Je to teda tak, že tanečník má speciální obuv a kalhoty - stříhem jako zvonáče, úzké v pase, takže stahují

- k tomu pak uplé triko. Zachováváme standardní barvy – černou a bílou, někdy červenou. Pokud je to trénink jako seminář, tak se hodí být takhle více „formálně“ a když si jde ten pár zatančit sám, tak už je víc to na nich, klidně v tepláčkách. (...) Na soutěžích nosíme speciální soutěžní oblečení, který má každý tanečník trochu jiné - své. Na standard mám standardní boty, kalhoty, košili, která je strečová, hodně na tělo, a podle třídy máme vestu nebo frak. Ze strany líčení na sobě mám make-up a vlasy mám speciálně nagelované do účesu, kterému říkáme „prdelka“ – kvůli tvaru. Na latinu se navíc ještě hnědíme, což souvisí s kulturou latinsko-amerických tanců a taky abychom vypadali dobře v umělém osvětlení. Dám klidně více make-upu, vlasy hodně nageluju dozadu a na sobě mám speciální latinské kalhoty a černý rolák na tělo s dlouhým rukávem. (...) Čím dýl se tomu člověk intenzivně věnuje, tím více ho to ovlivňuje v běžném životě. Asi každý máme v tancování nějakého svého idola a už u nich vidíme, jak se stylují a chceme být tak trochu jako oni. Být latinskoamerickým tanečníkem mi dovoluje nosit trochu více extravagantní věci. Soutěžní oblečení bývá hodně zdobené, velký výstřih, je dost na tělo... Takže pak asi i v reálu se nebojíme si vzít něco takového, co by si pravděpodobně běžný smrtelník mezi lidmi radši nebral. Ale já to spíš беру jako normál, že to nevnímám, to spíš pak lidi si začnou všimát a já jen vidím, jak když jsme někde s kamarády z tancování, tak už si o nás kolemjdoucí povídají.“

(5) I: „Určitě štíhlá, mladá, svěží, dokonale upravená. (...) Když máme soustředění nebo lekci vedenou trenéry, tak jdu více upravená, namalovaná, hezky učesaná. Na standard si беру dlouhé šaty nebo sukni, na latinu zas krátkou, odpovídající boty. Když trénujeme samy s Péťou, tak je pro mě zásadní, abych nemusela tahat moc věcí a cítila se pohodlně. U tohohle tancování se hodně dbá na vizáž a já proti tomu trochu bojuju, nesouhlasím s tím. Vadí mi, jaký je na to tlak už od malých dětí a spousta holčiček pak nezná svou vlastní hodnotu. Ted' jsme zrovna měli s celým klubem soustředění zaměřené na přípravu na MČR a první co bylo, tak nám tam trenér na začátku dával přednášku o tom, jak bychom měly chodit na tréninky upravené. Že je hezký, že už si umíme udělat soutěžní vizáž, ale že by to chtělo nějaký lepší make-up, nehty, účes i na trénink. A tohle tam poslouchaly i malé holky. Po tý lekci se půlka šla přemalovat. Mě pak na tom vadí, že jsme permanentně přemalovaný a vůbec neumíme být přirozené. Žena pak není schopná se podívat na svůj přirozený vzhled do zrcadla a s tím fakt nesouhlasím. Hlavně pak tím strašně trpí pleť,

vlasý... (...) Nachystat se na soutěž je pro mě dvouhodinová záležitost. Na soutěži jsme nahnědění, mám nalakované nehty na rukách i nohách, vlasý stažený nagelovaný a lepí se do nich různé třpytivé aplikace. Samozřejmě pak k tomu soutěžní šaty. (...) Ovlivňuje mě to určitě. Už jako malá jsem se uměla namalovat. Vlastně od 7 jsem se trochu líčila na soutěž a v juniorech se pak už i lepily řasy, v těch 14. Lakovala jsem si pak i nehty, když třeba spolužačky to ještě neměly dovolený. (...) Na druhou stranu si myslím, že je pak člověk na sebe náročnější, že pak když jsem nenalíčená, tak si připadám nedodělaná. Taky to hodně ovlivňuje to, jak vnímám svou postavu. Já od malička bojuju s tím, že nemám takovou tu klasickou baletkovskou postavu, že si pak mezi tanečnicemi na parketu připadám tlustá, ale přitom mezi vrstevnicemi mého věku jsem droboučká. Za svůj život jsem s tím byla konfrontována mnohokrát, že jsme dopadli špatně na závodech a trenér mi řekl: „No, to ale musíš zhubnout.“ Kluci to samozřejmě taky řeší, ale není tam takový tlak.“

(6) I: „Myslím, že se očekává, že všichni budou hezcí, hubení, vysoký akorát. Holka nemůže mít moc velký prsa. Když je nějaká dokonce oplácená, tak se to řeší hodně. Je to estetická disciplína, takže bychom fakt měli být dokonalí. (...) Na trénink make-up minimální, většinou culík nebo lehce stažený upravené vlasý, většinou nosím černou - legíny, černé tričko, tílko a někdy přes to sukni. Ta černá je v latině takový nepsaný pravidlo. (...) Na soutěže se hnědíme a máme dlouhé nehty, velké líčení, aby to bylo na efekt a byli jsme vidět z dálky. Máme teda barevné zářivé šaty, složité nagelované účesy, velké náušnice. (...) No já spíš nosím pohodlné oblečení, podpatky ani sukně vůbec. Myslím si, že obecně všechny tanečnice chodí hodně upravený, že když mají třeba culík, tak ho musí mít ulízaný, a ne nějaký rozvrkočený. Znáám spoustu tanečnic, které se hodně malují i v běžném životě, i když mně většinou stačí řasenka.“

5.2.3. Pohodlí, sebevědomí a ledvinky

Tanečnický street dance můžeme většinou velmi snadno rozeznat od ostatních běžných smrtelníků právě díky jejich vzhledu. Nejčastěji je zahlédnete v něčem, v čem je jim zkrátka dobře a cítí se v tom, jak říkají, „cool“. Jako své oblečení volí volné kalhoty, vytahané mikiny, značkovou sportovní obuv a stylové doplňky, jako například čepici nebo kšiltovku. Všichni respondenti se shodli na tom, že dnes je největším hitem na nošení mezi streetaři ledvinka.

(7) I: „Vlastně čím víc jseš jinej a individuální, tím líp. Takže čím divnější, tím lepší dneska. Je to úplně jedno, jestli jsi malej velkej... (...) Máám velký tepláky!

Mám svoje oblíbený Adidasky - bílý stylový - který nekloužou a adidasový tepláky vytažený nahoru a v nich mám zastrkaný tričko nebo přes to ještě třeba bundu nebo něco. (...) A úplně nejlepší, když mám nějakou velkou mikinu, protože v tom streetu ruce, jak máš zakrytý, tak ono to potom dělá větší pohyb a vypadá to prostě všechno jako líp. (...) Klasikáři vlastně, když tam mají zase jen holé ruce, tak to vypadá dobře k tomu pohybu. Protože když si jako vezmeš, že bys tam takhle dělala nějaký ten velký pohyb jen ručičkama, tak je to jen ručička-kůžička-kostička... a neudělá to ten velký pohyb. Hlavně to oblečení prostě musí být pohodlný. Vezmeš tričko, tepláky a jedeš. A ta soutěžní vizáž se potom už moc neliší od tréninkový. Všichni chtějí být stejný, ale já si říkám, že je spíš důležitý to sladit tak, aby se cítili tanečníci pohodlně, aby měli třeba stejnou barvu toho oblečení nebo prostě podobný styl. Určitě jsou na soutěže dobry bílý boty. Je to jako vždycky proto, že je důležitý, aby byla vidět práce nohou a je to cool. (...) Tak určitě poznáš normálně na ulici baletku. Jak se pohybuju v těch všech skupinách tanečníků, tak to prostě vidím, že stojíte ve vytočených pozicích, elegantně oblečený. Třeba kožený boty vysoký nad kotníky a pak zachumlaný do svetru nebo kabátu. To my streetaři, to jen třeba pohodlný kalhoty nebo tepláky. Holky dlouhý kabát, nějakou bundu. Většinou mají značky dost sportovní jako Adidas, Nike a tak. A pak vidíš ty baletky v botách na podpatku, a to jako vůbec u nás nehrozí. My se tímhle netrápíme. Prostě to tak jako neřešíme. Tenisky, a hlavně pohodlně no. Na folkloristech si můžeš všimnout, že ti vždycky mají nějakou placku nebo prostě tričko s nápisem s názvem toho souboru nebo tak, ve kterým tancujou. Jinak streetaři teď hodně nosí ledvinky. Ty teď frčí. Když jdeš někam do nějakýho klubu se streetařema třeba tančit a pít večer, tak vlastně abyste mohli tančit, tak ta ledvinka je úplně super. Máš všechno u sebe a jedeš. Když vidím ostatní lidi na ulici nebo jako lidi co netančí, jak chodí do školy hezky oblečený a teď třeba v saku jako hudebníci na HAMU, tak já si vždycky říkám, že je mi to tak pohodlný a jsem tak zvyklej, že já už prostě nechci nic jinýho než ty sportovní hadry. Já se prostě kamkoli kecnu a je mi dobře."

(8) I: „Kritéria... Ne. Ale je tu hrozná sebekritika v tom tanečním světě. Prostě vždycky na videu nejsem s něčím spokojená, jak u toho kroku konkrétního vypadám. Streetová komunita je ale dobrá, že člověka nesoudí. (...) Oblečení... tepláky, triko, tenisky, někdy legíny. Účes... culík nebo drdol. Někdy mám rozpuštěný, ale to mi většinou překáží, lítá mi to do očí. Většinou se před

tréninkem odliším, protože se tam dost zpotím. Každý nosí většinou jiný barvy, trochu jiný střihy, ale hlavně, aby to bylo pohodlný. Nic krásného. Na soutěži se pak třeba hodně nalíčíme nebo vůbec, ale máme třeba něco výrazného ve vlasech. Někdy se stane i že jsme všichni ve stejném, ale teď spíš to zkoušíme dělat zajímavý. (...) Nechci říct, že se oblékám jinak, ale určitě si ve streetu nacházím inspiraci. Rozhodně jsem se našla v té pohodlnosti, a to teda praktikuju i v normálním životě. Je pravda, že my na tom streetu se stylově oblékáme všichni dost podobně, i když každý má svůj osobitý styl. Když jdu na nějakou akci, tak streetový tanečníci jsou hrozně stylový. Oblékají se zajímavě. Možná je to tím, že se ničeho nebojí a mě to teda přijde úplně skvělý. Málokdy najdeš streetaře elegantně oblečeného ... třeba holka v šatech na podpatkách - spíš ne no."

(9) I: „Neznám třeba žádného tanečníka, kterej by byl ošklivej... Vždyť tanečníci se pořád pozorujou v zrcadle, tak se pak snaží, aby se líbili sami sobě. Nehci bejt hnusnej, ale třeba holky, co jsou silnější, nejsou spokojený se svojí postavou, tak nikdy nezačnou tancovat... (...) Úplně stejný jak u (8), ale já teda preferuju velkou mikinu. Nevím proč. Asi se mi v ní všechno tak nějak víc líbí, líp tančí. Docela často všichni máme Adidasky, Niky nebo Conversky. To je dost individuální. Prostě každý nosí to, co mu vyhovuje, co má rád. Moc mi na tom nezáleží, jak na tréninku vypadám, ale když třeba sladím omylem barvu a značku, tak se najednou sobě líbím a tanečník se pak cítí fakt cool. (...) To se strašně mění. Záleží na choreografii. Nebýváme úplně stejní, ale vždy máme stejnou barvu, střih, styl, doplněk. Musí to tu choreografii podpořit. (...) Jako první, co mě napadlo, upřímně, tak je ledvinka. To teda teď jako jedou všichni streetaři včetně mě. Ledvinka pokryla celou streetovou komunitu. Ono je to totiž strašně praktický! Máš při tancování všechno u sebe. Jako nejdřív jsem si říkal „pane bože, dyť ledvinky nosili naši rodiče!", ale pak jsem to zkusil a je to fakt pohodlný. Takže určitě se dá najít vzorec oblékání streetového tanečníka – Adidas boty, triko, volný kalhoty, mikina, čepice, ledvinka. Někdy si třeba vezmu na sebe něco, co si normální lidi řeknou, že „co to jako je?" a já „nevím, prostě se mi to líbí". Kdyby to byli tanečníci, tak ty se už naučili přijímat tu originalitu, jsme tolerantní. Kolikrát ty naše doplňky jsou třeba divný, ale hustý prostě."

5.3. Denní režim

Z mých vlastních zkušeností a nyní i díky výzkumu vím, že profesionální tanečníci jsou absolutně oddáni životnímu stylu. Jejich největším problémem je čas - je ho

opravdu málo. A to jak během týdne, tak i v průběhu dne. Svůj volný čas tanečníci podřizují svým tréninkům, soutěžím, vystoupením a dalším tanečním povinnostem. Tanec pro ně není pouhou profesí či zaměstnáním, je pro ně jejich posláním a touhou. Tancem žijí kdykoli a kdekoli, obětují mu vše.

Když už se jim naskytne vidina volného času, většinou se snaží trávit ji odpočinkem, s rodinou nebo přáteli. Jiné koníčky nebo záliby se u nich většinou neobjevují.

Někteří mohou rádi sportovat, ale je zde třeba brát v potaz, že jejich tělo je jejich pracovní nástroj, a tudíž veškeré sporty s rizikem zranění se pro ně stávají tabu (alespoň po čas taneční sezóny nebo před důležitou soutěží).

U street dance není psychika ani jídelníček zasažen / pozměněn tak, jako (obzvláště u žen) v klasickém tanci a tanečním sportu. Život těchto tanečníků je náročný jak po stránce fyzické, tak psychické. Již od dětství je dívkám vštěpován pocit tělesné nedokonalosti. Objevují se zde potom drastické diety a poruchy příjmu potravy.

5.3.1. Život na tanečním sále

Tanečníci klasického baletu se stali obětí své profese. Téměř veškerý čas tráví na tanečním sále nebo v prostorách divadla. Přes den někdy ani nemají na jídlo čas, takže ani muži se pak správně nestravují. Kvůli velkému počtu hodin strávených na sále a nechtěnému pocitu plného žaludku a nevolnosti, si musí hlavní denní jídla odepřít nebo nechat na jindy. Čas na jídlo přichází třeba až večer nebo už nejedí vůbec.

(1) I: „My máme pracovní dobu 6 dní v týdnu. Každý den máme 1 hodinu a 15 minut klasický technický trénink a pak 4-5 hodin tréninku na repertoár. (...) Záleží na okolnostech. My jako tanečníci na oblasti máme povinné i opery a muzikály. Většinou 10-15 představení za měsíc. (...) My hlavně musíme být schopni se adaptovat na každého choreografa a jeho styl. (...) T: „Tvůj jídelníček to nějak ovlivňuje?“ I: „Ne, nemyslím si. Jím všechno.“

(2) I: „Já to mám úplně stejné jako (3). Plus ještě někdy zůstávám na sále, protože zkouším ještě na kšefty, které mám mimo. (...) Člověk musí vnímat rytmus, dobře slyšet hudbu. Co se týče těla, tak rozhodně musíme mít vytočené nohy, musí tvořit krásnou linku, propnuté dlouhé nártý. U dětí, co začínají s tancem se to dá trochu odhadnout, ale nejvíc se to potom musí rozvíjet pod

dohledem pedagoga, když tam ten předpoklad pro klasický tanec je. Určitě musí být měkká záda a celková flexibilita těla. Třeba když člověk ale nemá až zas tak velké dispozice a naučí se s tím pracovat, tak pak klidně může být sólista. Hlavně musí být inteligentní a chtít." (...) T: „Ovlivňuje to nějak Tvůj jídelníček?" I: „Asi mě to taky ovlivňuje, ale jak mám tolik pohybu, tak se nemusím tolik hlídat. Miluju jídlo – sladký, slaný. Nevečeřím, hodně snídám každé ráno. Přes den mám spíše menší svačinky – ovoce, knackebroty, rýžové chlebičky. O víkendu se snažím jíst teplá jídla. Když jsou nějaká náročnější představení, tak to se nedá jíst vůbec, ale to zas vypiju hektolitry vody."

(3) I: „My jsme každý den od 10:00 do 18:00 v práci, v sobotu od 10:00 do 15:00. Vždy ráno hodinu a čtvrt máme klasický trénink – techniku, a pak zkusíme na repertoár. Ale zase máme 6 týdnů v létě volno. (...) Je potřeba talent, píle, dřina... Ale také inteligence, slyšet hudbu." (...) T: „Ovlivňuje to nějak Tvůj jídelníček?" I: „Tak určitě. Já třeba poslední rok už vůbec nevečeřím. Dám si třeba jen víno. O víkendu se snažím dát si teplá jídla, jíst co nejvíc zeleniny. Mám rád freshe a saláty."

5.3.2. Život v páru

V tanečním sportu trávíte většinu svého času s partnerem na sále či na tanečním parketu. Víkendy pro tyto tanečníky většinou znamenají soutěž. Nejsou na ně kladeny tak velké nároky, co se týče vzhledu jako u tanečníků baletu, ale dívky stejně musí působit dokonale a reprezentativně. Muži to mají v tomhle ohledu snazší, u nich se to tolik neřeší, ale samozřejmě není vhodné, pokud jim přes zařízlé taneční kalhoty přetéká břicho v přiléhajícím triku. Je to z důvodu ustálených estetických požadavků a držení se ideálů opálených vypracovaných štíhlých těl tanečníků tohoto stylu.

(4) I: „V týdnu tak 8-10 hodin čistě moje tréninky, dalších 10 hodin týdně učím a pak víkendy semináře nebo soutěže a tam klidně trávíme celé dny. (...) Myslím, že se tomu může věnovat každý. Na jednu stranu je to hezký, na druhou stranu, když vidím, že to dělá každý a nebere to vážně a třeba tomu stylu i pak kazí pověst, že ještě třeba nic moc neumí a hned o sobě začne vykládat, jak tančí latinu a je výbornej tanečník a začne dělat věci, kterému nepřísluší a kazí nám pověst." (...) T: „Ovlivňuje to nějak tvůj jídelníček?" I: „Noo, asi záleží. Já jsem si teda vyzkoušel držet nějaký striktní jídelníček a hlídat se před soutěží a bylo to pak moc fajn, že to tělo pracovalo moc hezky a zkusil jsem si i jíst co chci a pak

s tím jet na soutěž a nebylo to úplně ono. Nijak zvlášť se nehlídám, ale asi je lepší mít vyváženou zdravou stravu. Asi to je taky dost individuální."

(5) I: „S mým současným partnerem trénujeme minimálně 10 hodin týdně. Každý den 2 hodiny plus někdy sobota / neděle závody. Pak mám ještě tanečního partnera, se kterým vystupujeme, takže s tím pak ještě pár hodin týdně trénujeme na taneční kšefty a občas i s tanečníma skupinama. (...) Tanečník musí mít flexibilitu, rozsahy jsou výhodou, ale dá se dost na všem pracovat. Hlavně jsou důležité extenze trupu a rotace. (...) T: „Ovlivňuje to tedy nějak tvůj jídelníček?“ I: „Určitě ano. Tanečnice latiny a standardu by měla být štíhlá, mladá, svěží, dokonale upravená. Snažím se teda nejíst sladké a ke každému jídlu si dát ovoce a zeleninu. Jím každé 3 hodiny. Nejím smažená jídla. Pizzu mám jednou za rok."

(6) I: „Průměrně asi 20-25 hodin týdně." (...) T: „Ovlivňuje to nějak tvůj jídelníček?“ I: „Dneska už ani ne. Ale když mi bylo asi 15, tak jsem měla na soutěž šaty s odhaleným břichem a měla jsem z toho trauma, tak jsem nejedla a skončila jsem na jipce. Myslím, že ve společenském tanci, je to dost o tom konkrétním člověku, jak moc vážně to bere a jaký má trenéry, aby mu třeba poradili."

5.3.3. Život v rytmu „beatů“

U tanečního stylu street dance je daleko větší svoboda, co se denního režimu týče. Ačkoli povinné společné tréninky mají většinou třikrát týdně, většinu svého volného času stejně tráví tancem. Psychika ani jídelníček nejsou ovlivněny tak, jako v klasickém tanci a tanečním sportu.

(7) I: „Na sále se skupinou vždycky 3x týdně hodinu a půl, ale to, co tě nejvíc posune, tak to je to, že třeba potom zůstaneš na sále o hodinu dýl nebo doma a různě si zkoušíš věci. Takže spíš tak veškerý volný čas, když jsem doma nebo nejsem v hospodě a ve škole. Je to víc jak 50% mého celkového času. Zbytek je škola, práce, výjimečně něco s přáteli a vztah." (...) T: „Má tanec nějaký vliv na tvůj jídelníček, když takhle jsi na závodní úrovni?“ I: „Haha, vůbec! Je to furt to samý, co jsem jedl ve 12. Bohužel teda když si takhle dopřávám všechno, tak že to pak vytančím - to konkrétně u mě nefunguje. Já rozhodně nejsem ten, který si na smažák tak to vytančí, takže já spíš si to musím hlídat, ale jako tenhle taneční styl to nevyžaduje. To je spíš dost na osobnosti. Nikoho nezajímá, jestli jsi taková nebo maková, prostě se musíš cítit dobře."

(8) I: „No my máme 3x týdně hodinu a půl trénink, takže 4 a půl hodiny plus pak každý měsíc nebo před soutěží je víkendový soustředění. Ale samozřejmě si tančíme všude – doma nebo se třeba v létě scházíme. Jdeme na Stalina a tančíme. (...) Musíme cítit rytmus... ale nic mě jinak nenapadá. Když máš třeba flexibilitu větší, tak to použiješ ve svém freestylu, ale není tady nic, co by člověk musel mít, když přijde.“ (...) T: „Ovlivňuje to nějak tvůj jídelníček?“ I: „Haha, ne.“

(9) I: „Úplně stejně jako (8) tým, že chodíme do stejný skupiny. Před soutěžema je to dost individuální. Samozřejmě člověk ty tréninky zintenzivní, poslouchám si i ty písničky a naposlouchávám si hudbu a tak. Je pak práce i s kostýmama, který si většinou děláme sami, a to je dost časově náročný. Pak ještě teda celý den a někdy i celý víkend na soutěži. Jsou to nervy.“ (...) T: „A co tvůj jídelníček? Je nějak ovlivněn?“ I: „Ne.“

5.4. Tanečník v kontextu společnosti

Tanečníci většinou nemají potřebu scházet se s jinými lidmi. Mezi sebou v souboru / klubu / skupině se velmi dobře znají. Sami sebe se dokážou vnímat jako odlišnou skupinu lidí od běžné (netaneční) společnosti. Rozhodně to ale neznamená, že se s „netanečníky“ nebaví. Jejich uzavřenost vůči okolnímu světu pramení z nedostatku volného času a také proto, že celý den tráví mezi stejnými lidmi na stejném místě – na tanečním sále. S lidmi mimo své taneční prostředí se scházejí, ale běžně se stává, že s i s nimi nemají tolik co říct nebo si s nimi dokonce nerozumí, nemohou najít společnou řeč. Není na to však ani moc čas.

Jednoduché není ani skloubit taneční život s osobním životem. Partnerské vztahy tanečníci nacházejí často jak ve svém oboru, tak i v jiném tanečním stylu, ale i úplně mimo. Respondenti se shodují, že je více než vhodné a praktické mít za partnery tanečníky. Dokážou se navzájem pochopit, přitahují se díky společné vášni pro tanec, sdílí stejné hodnoty, názory, a hlavně žijí stejně náročný životní styl. Mít partnera „netanečníka“ pro některé představuje únik a odpočinek od tohoto pohlcujícího světa, ale partnerství s člověkem mimo obor přináší převážně řadu nevýhod, především opět z časových důvodů. Pár na sebe nemá mnoho času, téměř nemají kdy se vídat a nemají společné téma tak, jako tomu je i u trávení času s běžnými „netanečními“ vrstevníky.

Tanečníci zkrátka spojuje jedno velké životní téma – tanec.

Také se v této kapitole zabývám otázkou vztahu mezi tanečníkem jeho lektorem. Pro všechny tanečníky je jejich trenér / pedagog tance absolutním vzorem. Díky tomuto „uctívání“ vzniká pak v tanečním světě hierarchie a vzájemný respekt a úcta. Formují se jim díky tomu hodnoty a jsou tak přirozeně vedeni k disciplíně. Vztah s učitelem je může poznamenat na celý život a vštípit jim mnoho užitečných zkušeností do jejich budoucích (nejen) vztahů, ale i vnímání lidí kolem sebe.

5.4.1. Individualita

Tanečníci klasického tance se většinou s jinými vrstevníky, než s tanečníky ze svého profesního okolí nestýkají. Jsou pravděpodobně nejvíce odděleni od „netaneční“ společnosti kvůli absolutnímu minimu volného času a naprosto odlišnému způsobu života. Partnerské vztahy mají různé. Není zde pravidlem, že by to musel být tanečník ze souboru, spíš naopak. Baletní mistr je pro ně vzorem a autoritou. Úcta k němu jim je vštěpována již od dětství z výchovy na základních uměleckých školách a konzervatořích.

(1) T: „Trávíš čas i s vrstevníky, kteří netančí?“ I: „Ne. Nemám na to čas. Když už ten čas chvíli mám, tak jsem radši s rodinou. Mám ženu, se kterou máme krásnou zdravou dceru. Známe se z konzervatoře a teď spolu tančíme v souboru.“ (...) T: „Jak vnímáš tanečního mistra?“ I: „Vnímám ho samozřejmě jako autoritu. Cítím tam respekt k tomu povolání. Následuji jeho instrukce, vidím v tom tu hierarchii, a to už jsem měl od mala. Vždycky vykání a už je to asi dané tím, že jako dítě k tomu lektorovi vzhlížíš. Určitě mi to vštípilo disciplínu a zodpovědnost za to, co dělám.“

(2) I: „Kamarády mimo divadlo mám. Také jich nemám mnoho a netrávím s nimi nějak extra moc čas, protože není, ale chvíli si na ně udělám. Víkendy se snažím co nejvíce být s rodinou. Určitě je to velká výhoda, když zná člověk takhle někoho jiného.“ T: „Máš vztah?“ I: „Momentálně ne. Měla jsem jich pár, ale poslední tři roky ten čas vůbec není. Většinou to bývá člověk mimo divadlo. Nechtěla bych někoho ze souboru. Je tady rozhodně horší možnost, jak se seznámit, jak je člověk pořád v divadle. S bývalýma jsem se vždy seznámila úplnou náhodou.“ (...) T: „Jak vnímáš baletního mistra?“ I: „Snažím se každého mistra brát jako autoritu – osobu, která mi může něco dát. Musí tam být respekt a tolerance.“

(3) T: „Trávíš čas i s vrstevníky, kteří netančí?“ I: „Ano, mám teď díky příteli kamarády i „netanečníky“. Neříkám, že se vídáme nějak často, ale občas někam zajdeme a je to moc fajn, protože zas řeším něco úplně jiného než pořád tanec a divadlo a člověk si tím dost odpočine.“ T: „Máš tedy vztah?“ I: „Ano, mám. Mám přítele, je to kadeřník a seznámili jsme se přes seznamku. Jsem rád, že je to „netanečník“, protože stát s někým u tyče od rána do večera, dělat zvedačky, pak přijít domů a řešit to samý, ... to ne jako.“ (...) T: „Jak vnímáš baletního mistra?“ I: „Já myslím, že všichni ti lektoři nás hodně ovlivnili na celý život. Vždycky je to autorita.“

5.4.2. Potřeba tolerantního protějšku

Tanečníci latinsko-amerických tanců a standardu většinou nemají problém, stýkat se i s „netanečními“ vrstevníky, avšak po chvíli ztrácejí témata k rozhovoru či se cítí být nepochopeni kvůli jejich odlišnému dennímu režimu. Všichni respondenti se shodují na tom, že se svým tanečním partnerem by vážný vztah mít nechtěli. Na druhou stranu se shodují v tom, že by jim vyhovoval tanečník jako životní partner nebo alespoň někdo s uměleckým zaměřením. Tito lidé si většinou v životě lépe vychází vstříc. Zastávají jak stejné hodnoty, tak i názory. Zkrátka si více rozumí. Taneční trenér je zde opět autoritou, ale také přítelem.

(4) I: „Mám samozřejmě kamarády, kteří netančí, ale že bych s nimi vyloženě trávil čas se říct nedá, protože za prvé ten čas nemám, protože tančím, a za druhé, když už někde jsme a dostane se na to, co kdo dělá a já začnu s tancováním, tak oni vůbec nechápou, že toho člověk může mít tolik a spousta z nich ani nemá koníčka, takže se pak rozcházíte časově, názorově, v životním stylu... primárně mám kamarády kolem tancování.“ T: „Máš vztah?“ I: „Ano. Seznámili jsme se tak, že její mladší sestra hrála ve stejném divadle jako já a ona se přišla podívat na jednu hru. Je to taky tanečnice, ale tančí hlavně moderní tanec a balet.“ T: „Dokázal by sis představit, že chodíš s někým, kdo je „netanečník“?“ I: „Ne. Tanečníci mají hrozně málo času a tady u toho párovýho tancování je strašně těžký, aby protějšek pochopil, že spolu ty dva jen tančí a není v tom nic víc. Lajkům se to vysvětluje hrozně těžko, tanečníci tohle chápou. Určitě bych ale nechtěl chodit se svojí partnerkou, protože jste spolu 24/7 a pak máte chuť se zabít.“ (...) T: „Jak vnímáš svého tanečního trenéra?“ I: „Můj trenér je pro mě určitě taneční vzor a zároveň kamarád. Mám z něj respekt a hrozně se mi líbí, když něco zatančí a vypadá v tom jako chlap.“

(5) T: „Trávíš čas i s vrstevníky, kteří netančí?“ I: „Dnes už ano, jelikož jsem ve věku, kdy většina mých vrstevníků netančí.“ T: „A máš vztah?“ I: „No teď mám vlastně takovej nově vznikající. Není to tanečník. Nikdy jsem nechodila se svým tanečním partnerem. Tancování miluju, ale když jsem pak s přítelem, tak chci vypnout a bavit se o něčem jiným, poznávat jiné věci, rozvíjet se v jiných oblastech. Zajímají mě lidi, který můžu obdivovat za něco jiného. Seznámili jsme se na mém tanečním vystoupení, protože tam mám situaci, kdy vytahuju diváka z publika. Před tímhle vztahem jsem deset let chodila s klukem, kterého jsem znala z gymplu a je to určitě tím, že člověk je celý den na sále a nemá ani možnost se s někým novým seznamovat. Hlavně je taky problém, že „netanečník“ málokdy pochopí, že v tom tanečním páru nic není, že spolu opravdu jen tančíte a že taky nemáš čas na nic moc jiného a že je prostě tanec a přes to vlak nejede. Takže já k sobě hledám nějaký flegmouše. Žárlivý kluk u mě nemá šanci.“ (...) T: „Jak vnímáš svého tanečního lektora?“ I: „Všechny své lektory jsem vnímala jako modly, úplné hvězdy.“

(6) T: „Trávíš čas i s vrstevníky, kteří netančí?“ I: „No, moc ne... Díky tomu, jaký je to záhul, tak nemůžeš moc potkat jiný lidi a když už, tak tím, že tanec je největší část z tvého života, tak si s nimi ani nemáš co říct.“ T: „Máš teda vztah?“ I: „Ne. Obecně si myslím, že chlapy láká, že je holka tanečnice, ale my vlastně máme úplně jiný denní rozložení než normálně pracující lidi. My jsme v práci hlavně odpoledne a večer, máme to úplně obrácený, tak je pak těžké někoho potkat.“ T: „Je pro tebe lepší, když je pro tebe tvůj přítel tanečník nebo netanečník?“ I: „To je těžký. Protože tanečník tě pochopí, má to podobně nastavený, ale víme, jak to chodí! Jednou jsem i chodila se svým tanečním partnerem. Svým způsobem to bylo v pohodě, ale my jsme v těch mých 16-18 ještě nedokázali oddělovat trénink a osobní život, takže když jsme se pohádali na tréninku, tak se to pak s námi táhlo dál a hádali jsme se. Je to hodně těžký. Určitě je pro mě ale lepší chodit s někým, kdo má k umění, sportu a tanci blíž, protože tomu rozumí. Nebo někdo, kdo to třeba dělal dřív, ale ví, co za tím všechno je. Málokdo to dokáže pochopit. Je to hodně kontaktní a my to vnímání máme pak prostě posunutý.“ (...) T: „Jak vnímáš svého tanečního lektora?“ I: „Vždycky to pro mě byla obrovská autorita a měla jsem s každým svým lektorem blízký vztah. Dokonce jeden pár lektorů pro mě byl jako mí vlastní rodiče. Protože když jsem jezdila na tréninky z Varů do Prahy a trénovali jsme třeba i o víkendu, tak jsme u nich spala a tak. I když to byl strašně blízký vztah, tak si

ani teď nedovedu představit, že bych si s nima třeba tykala. Mám k nim obrovský respekt."

5.4.3. Život v taneční skupině, kde trenér je „kápo“

„Streetaři“ tráví čas i s jinými přáteli, než jen s těmi „z tancování“, velmi rádi. Mohou se s nimi bavit o jiných tématech, odreagovat se, dozvědět se něco ze světa „obyčejných smrtelníků“. I oni se však shodují v tom, že nejlépe jim je ve vlastní taneční bandě. Mají nespočet společných zážitků z tréninků, soutěží, vystoupení, ale i „streetových“ akcí a vlastně daleko raději půjdou svůj volný čas trávit ven právě s nimi. Zdá se, že i pro tanečníky street dance je přitažlivější, když jejich protějšek má k tanci blízko. Jejich trenér je pro ně modlou, kterého respektují, ale jakmile opustí zdi tanečního sálu, stává se jedním z bandy, je jejich „kámošem“.

(7) I: „Tehle rok je to lepší, protože chodím do práce, tak potkávám lidi, co netančí. Sem tam někam zajdu. Je super, že se s nima dá bavit o jiných věcech a neřešíme jenom tanec. Pak můžeš zase zjistit něco o normálním životě běžných smrtelníků. Tanečníci řeší pořád ty stejný témata... jinak chodím samozřejmě jako víc s těma tanečnicama, protože dycky zkoušíme nebo jsme na tréninku nebo ve škole, tak se pak domluvíme, že třeba zajdeme na jedno a tam kecáme. Domluvit se třeba s kamarádkou z gymplu... to už dneska moc nejde kvůli času. (...) Když takhle jdu s „netanečnicama“, tak se musím chovat jinak, mám vlastně pocit, že musím úplně přepnout. Musím strašně vnímat, mezi jako skupinou lidí jsem nebo s kým jsem a úplně jinak na ně reagovat. Je to prostě jiný. Řešíš jiný věci, jiný problémy. Když jdeš jako po tréninku s tou svojí skupinou lidí, kterou znáš a travíš s nima většinu času, tak je to úplně jako chill, pohoda. Samozřejmě potom taky nějaký ten čas chceš věnovat vztahu.“ T: „Osoba, se kterou chodíš, to je „netanečnick“? Jak jste se dali dohromady?“ I: „My jsme se seznámili na seznamce. S tou svojí skupinou lidí, s kterou se vidíš každý den, jsem strašně moc a asi se ti úplně jako s nikým tam chodit nechce. (...) Jediný, čeho si teďka jako hodně všímám je to, že jsem dost uvolněnej a je to fajn, když takhle jdeš a cítíš si tu hudbu, ale ty lidi koukaj no ... Třeba s lidma, co tancujou, tak se vyjadřuju v našem slangu a bavíme se i dost v angličtině, protože hodně nových kroků má anglicky název. A když si vlastně přemýšlím v té angličtině, tak je to taky jako... cejtím, že to je takový trošku jiný a pak taky máš takový ty hantýrky a tak. Je doba taková zvuková, že vznikají nový zvuky takový jako škrrr a my tvoříme na to ty taneční pohyby, a tak jsme tím ovlivněný.“ (...) T: „Ještě mi

řekni, jak vnímáš trenéra?" I: „U nás trenér je kámoš, ale máš jako totální respekt. U nás to byla Danča už od dětí, takže když jsem přišel z tý gymnastiky a najednou Danča něco, tak já jsem si dělal strašný respekt a ona byla moje modla. Hrozně jsem ji obdivoval, protože ona vždycky tak jako tancovala, a to bylo super. No a jak se chováš ke člověku, kterýho obdivuješ? Jasně, že hezky no. Mezi sebou se oslovujeme přezdívkama, takže i trenéra. Když máš třeba takhle soutěž ve freestylu a je to dva na dva nebo s jeden na jednoho nebo ve skupině tak to není tak, jakože teď přichází Karel Novák a Anička Šrámková, ale prostě Kája a Ája. Ale to spíš taky souvisí s tím, že všichni chceme být cool. To se mi taky takhle stalo, že jsem se vlastně přihlašoval na soustředění a volal jsem tomu ředitelství a on normálně zvedl ten telefon a jakože čau, tak říkám taky čau..., že vlastně když jsme z toho streetu, tak jsme 1 velká family."

(8) T: „Stíháš se vídat i s vrstevníky co netančí a vnímáš rozdíly mezi tebou a jimi?" I: „No... street ovlivňuje všechno, ale nejvíc... Mluvu. Hlavně když mluvíme slangem mezi sebou. Jinak s „netanečníky" se scházím docela často, tím že jsem ještě na střední. Ale s lidma, se kterými tančím, ten vztah vnímám úplně jinak. „Netanečník" občas nechápe, jak my si s lidma z týmu můžeme být blízký, hned mluvíme v tom slangu a řešíme věci, co s normálníma lidma řešit nemůžu. Prostě s holkama z tancování jsem v úplně jiném světě najednou. Určitě je to tím, jak moc spolu trávíme čas a kolik spolu máme zážitků – výhry, prohry, dřina na sále." (...) T: „Máš vztah?" I: „Ne. Já jsem si docela uvědomila, že trénink má vždycky přednost před jinými sociálními aktivitami. No a na trénincích trávím dost času, takže pak prostě není čas na jiné věci... Ještě jsem teď nedávno zjistila, že bych vedle sebe nemohla mít někoho, kdo se neumí hýbat. Mě to prostě úplně vadí. Je to hrozný to říct, ale je to tak. Já prostě miluju tančit a můj partner musí tančit se mnou a ne, aby stál někde v rohu." (...) T: „Jak vnímáš svého tanečního trenéra?" I: „Je to vždycky určitě kamarádský a zároveň autorita. Vždycky si tykáme v té streetové komunitě."

(9) T: „Jak vnímáš tanečního trenéra?" I: „Je to autorita. To určitě. Ale zároveň toho člověka bereš jako kamaráda. Na tréninku, jako jo říkáme si nějaký srandy, ale ten člověk ti něco předává, takže k němu máš úctu. Venku pak kalíme spolu, máme skvělý vztahy jako kamarádi." (...) T: „Máš vztah?" I: „Ne." T: „A je to ovlivněný tím, že tancuješ?" „No asi dost podobně jako u (8). Navíc i teď maturita ... prostě ten čas není... nemohl bych se tomu člověku věnovat. A s tím

hýbaním ... mě se asi ani nezačal nikdy líbit někdo, kdo by se neuměl hýbat. To k tomu patří. Prostě kdo umí tančit, tak mě přitahuje."

5.5. Specifické návyky získané daným tanečním stylem

Je více než samozřejmé, že tanečníci daných tanečních stylů, kteří tancem tráví většinu svých dní, budou mít nějaké specifické návyky, či získané a naučené stereotypy, které získali během svého tanečního života. Díky těmto návykům můžeme profesionální tanečníky oddělit od běžné populace, jelikož běžného smrtelníka, by většina z jejich zvyků ani nenapadla. Během výzkumu jsem se opět zaměřila (při pozorování i rozhovorech) na tyto získané (zlo)zvyky u jednotlivých tanečních stylů.

Jak píše ve své práci Jakub Erben (2013): „Tanečníci bývají vytrvalí, cílevědomí a ctižádostiví lidé se zakořeněnou sebedisciplínou a schopností velké autokontroly. Jsou to většinou jedinci velmi odolní a pracovití. Bývají také spíše extravagantní a výstřední.“

Dalším takovým obecným zvykem by u tanečníků mohlo být to, že se neustále potřebují hýbat, dělat něco s nohama, stále se protahují a „prokrčávají“ si klouby. Společným znakem je také to, že všichni tančí (alespoň nějakou částí svého těla), když poslouchají hudbu a ať už přijdete do styku s tanečníkem jakéhokoli stylu, bývají velmi kontaktní a empatičtí.

5.5.1. Rovný postoj a vytočené nohy

Tanečníci klasického tance jsou na první pohled velmi narovnaní velmi elegantně pohybující se a na první pohled půvabné éterické bytosti. Všichni stojí i chodí s chodidly vytočenými (paty k sobě, špičky od sebe), našlapují přes špičky a občas se u chůze pohupují. Při běhu zase běží s hrudníkem vpřed a téměř laními skoky dobíhají například tramvaj.

Díky atmosféře na konzervatořích a v divadlech mívají špatné sebevědomí a bývají dost sebekritičtí. Jsou zvyklí na to, že nikdy není nic dostatečně dobré a jsou proto hnáni k větším fyzickým výkonům, což se někdy může projevit právě na psychice a jejich sebevnímání. Hlavně dívky se setkávají s velkou rivalitou a mají potom tendenci k přehnané soutěživosti a zkreslenému vnímání sebe sama. Šéfové / ředitelé mohou mít jiný vkus, jiné požadavky na své tanečnice do souboru a pak tam, kde by některá mohla být sólistkou, je sboristkou v zadní řadě a naopak.

Zajímavostí je, že si před představeními, nejčastěji před premiérou, dávají „zlomvazky“, což jsou malé dárečky pro štěstí, které si pro sebe navzájem sami vyrábí (jedna z respondentek například vždy něco dobrého upeče a přinese pro všechny do divadla).

Mezi tanečníky koluje i mnoho pověr. Nemohou například na „Hodně štěstí!“ nebo „Tfuť, tfuť!“ odpovědět „Děkuji“, protože by to zakřikli, ale říkají si „Čert Tě vem!“. Zajímavostí je jistě také to, že po každé taneční lekci na závěr sobě, pedagogovi i korepetitorovi zatleskají.

(1) *„Myslím, že jak to dělám dlouho, tak to ovlivňuje celý můj život a už si to asi ani neuvědomuji. Jsem dost citlivej. Vždycky se snažím vzít i z věcí, co se mi nelíbí, to dobré. Hledám cesty, které jsou pro mě schůdné, a to jsem si z těch tréninků odnesl do běžného života. Určitě pak postoj, že stojím vždy rovně a sedím rovně, nohy vytočené, napětí v těle.“*

(2) *„Pořád stojím rovně, vytažená. Nehrbím se. Někdo mi řekl, že mám úplně jiné pohyby, velmi kultivované. Spíš se setkáváme s pozitivními ohlasy lidí – „Jéé, ty jsi tak krásně narovnaná, to až já budu mít děti, tak je dám taky na balet, aby měli takový krásný postoj.“ Jinak v každé volné chvíli si křupu všechny klouby, co se dají křupnout. Když mluvím, tak hodně gestikuluji celým tělem a rukama. Sama k sobě jsem strašně sebekritická. Asi nikdy jsem si neřekla – Jo, tohle se mi povedlo. Ani na videu ani na fotkách nevypadám tak, abych se sebou byla spokojená.“*

(3) *„Myslím, že už na škole jsme vedený tak, že jsme jiní. Od rána do večera jsi zavřená mezi 4 stěnami s tím, že 3 z toho jsou pokryty zrcadly, takže jsi neustále pozorována, hodnocena, sama se hodnotíš... Je těžký udržet si zdravý sebevědomý a rozum no [směje se]. Pak samozřejmě vytočené nožičky, ladná chůze, když mi něco upadne, tak při zvedání ze země a ohýbání se pro to zásadně nepokřčuji kolena. Stojím sice rovně, ale když pak jsem u doktora, tak slyším, jak špatně na tom záda doopravdy jsou, že bych vlastně ani neměl být schopný tancovat. Sebevnímání je asi dost zkreslený. Sebevědomí jsem měl na bodu mrazu, ale po plastice nosu a s přibývajícím věkem se to zlepšuje. Vůbec nedokážu dlouho sedět, ani dlouhé lety nedávám. Přejde mi, že jsme hodně kontaktní.“*

5.5.2. Velké ego aneb quickstepem z pokoje do kuchyně

Taneční sportovci na první pohled vzbuzují dojem sebevědomého až namyšleného jedince. Všichni respondenti se shodují na tom, že si v každé volné chvíli tančí své oblíbené kroky ze soutěžních sestav nebo například mají přímo vytvořené části sestavy, jimiž se „protancovávají“ svým bytem. Někomu stačí pouze párkrát zopakovat „lockstep“ z Chachy, aby přešli, kam potřebují, jiní tančí celé kombinace, ale hlavně musí tančit! Kdykoli slyší nějakou hudbu, ihned si říkají: „Aaa, to je skvělá Samba!“ nebo: „Tohle by mohla být rumba na soutěž!“. Zkrátka ve všech pro běžné lidi pouze popových písničkách slyší rytmus nějakého z deseti tanců.

Také mají velmi dobrou fyzickou kondici, a hlavně u nich platí, že při vzájemných dotycích a kontaktu s dalším člověkem jde veškerý stud stranou, jelikož jsou zvyklí na neustálý kontakt s partnerem v tanci.

(4) „Jakmile začne hrát nějaká hudba, tak si člověk hned začne jet v hlavě sestavu, a aniž by se nadál, tak tančí, ať už je to doma nebo na veřejnosti. Taky kdykoli jdu kolem zrcadla, tak se neupravuju, ale hned si zkouším nějaké taneční kroky. Jinak v latině je strašně důležitý sebevědomí a kdo ho nemá, tak si ho musí na soutěži vybudovat alespoň na oko, protože jinak nemá šanci uspět. Musí si věřit. Myslím si, že ego nám zůstává někdy víc, než by se chtělo, i mimo parket.“

(5) „Tím, že v latině máme vytočené špičky, tak dnes, když stojím s nohama paralelně, tak mám pocit, že ty nohy mám vtočené. Chodím rovně a vypadám permanentně sebevědomě. Jak jsem se na parketě naučila komunikovat s publikem, tak jsem se díky tomu naučila komunikovat i s běžnou společností, nebát se. Jsem otevřená spoustě věcem, jsem hodně kontaktní díky tomu, že v tanci na sebe hodně saháme. Jsem zvyklá nosit dost extravagantní nebo barevné věci, hlavně šaty a nestydím se, ale všímám si pak že vrstevnice se po mě docela otáčí. Co ještě?... No... je pro mě těžký slyšet hudbu a netančit na ní a je úplně jedno, jestli ji slyším v autě, obchodě, doma, na ulici... V každé písničce slyším nějaký rytmus. Kdykoli někde chvíli stojím, a ještě je tam třeba zrcadlo, tak si hned zkouším nějaké pozice, rotace, upravuji si vzhled. Mám taky ohromnou fyzickou, což si uvědomuji. Když třeba jedu s kámošema na hory a šlapeme celý den a já si tam v klidu všechno vyběhnu, klidně vyskáču v podpatkách. Není problém [smích].“

(6) „Ve škole se mi všichni smáli, že se tak jako houpu a chodím po špičkách. Potom pořád stojím s vytočenýma nohama nebo v takové menší 5. pozici. Nebo když jsem byla menší, tak jsem měla udělanou sestavu z quick stepu, kterou jsem se dostávala z pokoje do kuchyně. Křupu si prsty, nártý. Nebo když jedu metrem nebo tramvají, tak se schválně nedržím, protože chci zkoušet svůj balanc a stát aktivně. Nevydržím pomalu jet na jezdících schodech, takže je vždycky vybíhám. Když usínám, tak mám zásadně pravou nohu na passé. Automaticky mám propnuté nártý a vytočené nohy i když ležím uvolněně. Musím říct, že se sebevědomím je to docela v pohodě, ale když jdu na konkurz a vidím, jak někdo udělá třeba provaz ... přitom já ho umím taky [prohlásí pyšně], tak hned panikařím. Strašně se srovnávám s ostatními a hned hledám, co má ten druhý lepší než já. Hodně se mezi sebou porovnáváme.“

5.5.3. „You need to get the feeling“

Zástupci street dance stylu mají houpavý a uvolněný styl chůze. Většinou i držení těla je povolené, dokonce až shrbené. Jsou zkrátka spokojení, když se cítí dobře a pohodlně. Na nic si nehrají, mají zdravé sebevědomí. V rozhovorech se informátoři shodují, že street dance jim napomáhá sdělit své vlastní pocity. Díky němu mezi sebou komunikují. Ladění podle hudby do určitých nálad podporuje tanečníka v tom, aby dal prostor pro vlastní sebevyjádření. V podstatě díky němu formují svůj vlastní osobitý styl.

(7) I: „Tak streetáci jsou takový shrbený no... nebo jako velký. Jinak klasika „houpačka“ chůze nebo když si posloucháš hudbu, tak si do toho tancuješ a často mají streetaři cígo v ruce. Není tam žádný jako nic, na co bysme si hráli tím postojem. (...) Celkově si tak myslím, že by všichni měli tančit. Tanec pozitivně ovlivňuje jak fyzicky, tak psychicky. Nutí tě to nějak přemýšlet, musíš fungovat, rozvíjí tě to, když se chceš v tom tanci posouvat dál. Je to super, mám to rád a street rozhodně nejradši.“

(8) I: „No... ovlivňuje všechno, ale nejvíc... Mluvu. Hlavně když mluvíme slangem mezi sebou. Nebo když jsem v tramvaji, mám sluchátka, tak si pořád jedu takhle tou hlavou. Nebo když jsme v restauraci a začne hrát dobrá písnička, tak už mě to nutí vstát a tančit na ní.“

(9) I: „Mně trochu přijde, že to tancování беру, že je to takový frajerský. Když někam přijdu a začnu se hejbat, tak ty lidi to strašně vnímají, že to umím a

obdivujou to, je to takovýto hezký. Od té doby, co tancuju, tak prakticky nevyndávám sluchátka z uší a všude i v MHD si k tomu tancuju. Můj zlozvyk je, že pořád kývu hlavou do rytmu."

Každý jednotlivý rozhovor pro mě byl velmi obohacujícím zážitkem. Dozvěděla jsem se mnoho zajímavých věcí a jsem ráda, že se o ně mohu se čtenáři práce podělit. Snažila jsem se vždy vybrat zajímavý úryvek z interview, který by nás co nejvíce přiblížil k danému okruhu zájmu a aby i vy, čtenáři, jste si mohli udělat vlastní obrázek.

Závěr

Vybrané taneční styly vyžadují různou intenzitu přípravy tanečníka. Druhy tance popisované v této bakalářské práci se liší ve všech svých parametrech – době přípravy pro jeho profesionální zvládnutí, v psychické i fyzické náročnosti na tanečníka, prezentačních schopnostech sama sebe, vzhledu i dispozičních a tělesných předpokladech.

Profesionální tanečníci představují skupinu lidí, která se již dočkala pozornosti výzkumníků, ale jejich životní styl a rozdíly v něm mezi jednotlivými tanečními styly se dosud přímo předmětem zájmu nestal. V této práci se snažím poukázat na obraz života tanečníků, kteří si vybrali jeden z těchto stylů tance za své životní poslání, spolu s jejich vazbou k okolnímu světu a specifika, která je odlišují. Tohoto cíle jsem dosáhla pomocí výzkumu na základě polostrukturovaných rozhovorů a vlastního pozorování profesionálních tanečníků těchto stylů.

Tanečníci mají mnoho společných znaků. Patří mezi ně hlavně společná životní zkušenost, společná řeč a témata k hovorům, dokonce i podobné charakterové vlastnosti či myšlenkové pochody. Tanečníci mají podobné či stejné zájmy a cíle a velmi dobře se mezi sebou znají. Již od útlého dětství tráví téměř veškerý svůj čas s kamarády z tancování a s jinými lidmi se prakticky nestýkají. Většinou nemají stovky přátel, ale největší počet z nich je právě z tanečního světa. Toto není pravidlem pro jejich životní partnery, ale hodně z nich preferuje mít za partnera také tanečníka. Jejich největším spojením je vášeň pro tanec. Díky němu se mohou seberealizovat a předávat své vjemy ostatním lidem. Právě tato vášeň a pocit toho, že diváky a lidi okolo sebe mohou svým tanečním přednesem dělat šťastnými, je každý den žene vpřed a pomáhá jim získat sílu a zvládat fyzicky i psychicky těžký životní styl. Jejich způsob života má mnoho omezení, překážek a těžkých situací, se kterými se musí vypořádat, pokud chtějí zůstat na vrcholu a plnit si sen být profesionálním tanečníkem. Největším handicapem v životě tanečníka je naprostá absence času. Tanečníci nemají čas téměř na nic, kromě tance samotného. Všichni tanečníci chtějí tančit a věnovat se „performerství“ jak dlouho to jen jde, ale všichni víme, že pro takovýto výkon jsou daná kritéria věková i vzhledová, a tak starost o zdraví a fyzickou kondici pak vytváří nápor na psychiku tanečníka. Na přísné požadavky svého povolání si však tanečníci zvykají již od dětství. Díky svým trenérům a pedagogům získávají disciplínu. Profesionální tanečníci (ačkoli v některých odvětvích / tanečních

stylech se to již lepší) nemají dostatečné finanční ohodnocení spojené s krátkou kariérou. I přes to všechno je většina tanečníků pevně rozhodnuta pro život v tanečním světě. Jistě ně každému se podaří splnit si tento sen. Na trhu práce vzniká obrovská konkurence. To je hlavním důvodem, proč takový kolektiv lze také charakterizovat rivalitou, která může přerůst dokonce v nenávist. To je jen jeden z paradoxů přetrvávající v taneční sféře, jež je plná kontrastů, které provázejí životy jejích členů.

Na základě svého pozorování i rozhovorů se potvrdily mé hypotézy o vybraných tanečních stylech. Ve svém výzkumu jsem dospěla k závěru:

Klasický tanec dává jednoznačně největší důraz na přípravu tanečníka, a to již od útlého dětství. Nejvíce negativně ovlivnění zvoleným tanečním stylem jsou tanečníci baletu. Nároky, které musí splňovat již od dětství, je ovlivňují po celý život. Jejich psychický i fyzický stav závisí velmi individuálně na osobnosti jedince. Příprava na představení, líčení, kostýmy, všechno má svá pravidla. Dbají na svůj vzhled a postavu. Nezřídka se zde proto vyskytují poruchy příjmu potravy. Na jejich postoji, chůzi i dalších pohybech jsou prvky baletu viditelné na první pohled. Trpí nedostatkem sebevědomí a zkreslenými představami sami o sobě. Mívají obrovský respekt z autorit a nebývají obklopeni velkým množstvím přátel. Přesto, že se po náročných trénincích, zkouškách a představeních rádi uvolní, eleganci a vznešenost danou baletem na nich nelze přehlédnout ani v soukromí.

Taneční sport tanec má svou kulturu, etiku a pravidla v soutěžních kostýmech i líčení. Tanečníci velmi dbají na svůj vzhled i v osobním životě (patrné je to zejména u chlapců). Dívky dbají na svůj jídelníček, ze strany nátlaku svých trenérů, i aby měly dobrou umístění na soutěžích. Muži už to, co jí, tolik neřeší, případně jen před soutěží. I na tanečních sportovcích je vidět taneční postoj v běžných situacích. Pravděpodobně už si nikdy nebudou moci poslechnout píseň v rádiu bez toho, aniž by si představovali, jak na ni tančí jeden z deseti tanců. Tento taneční styl vychovává dívky k ženskosti a chlapce k gentlemanství. Pomáhá tanečníkům uvědomovat si a chápat svoje tělo, starat se o sebe, umět dobře prezentovat sebe sama, buduje a zvětšuje jejich vlastní uvědomování si (tzv. jáství). Žijí tancem neustále. Jsou si vědomi důležitosti vlastní dokonalosti. Mají odpovědnost za svého tanečního partnera a jsou vedeni k absolutní důvěře a komunikaci mezi sebou v rámci páru. Soukromý život podřizují tanci a soutěžím.

Tanečníci street dance reprezentují svůj styl vždy a všude. Taneční oděv je totožný s jejich civilním. Bývají vždy velmi styloví, jdou s posledními módními i hudebními trendy. Hlavně se však za každé situace musí cítit pohodlně. Stejně, jak uvolněný je jejich tanec, podobně se prezentují v osobním životě. Vůbec nedbají na svůj jídelníček, jen za okolností, že už by se ve svém těle necítili dobře oni sami. Nemusí si váhu striktně kontrolovat, jako je tomu například u baletek. Na rozdíl od klasického tance a tanečního sportu, street dance nejvíce přirozeně a zdravě pomáhá tanečnickům zvedat sebevědomí. Díky tanci mohou vyjádřit své pocity. Mají širokou škálu hudebních motivů a pohybů, které nejsou svazovány striktně danou technikou. V komunikaci jsou uvolnění, nenucení a nemají problém se sebe prezentací. Nestěžují si na nedostatek přátel, avšak nejlépe jim je „mezi svými“, kde mohou používat slang a mluvu, ve které jim je nejlépe.

Obecně lze tedy konstatovat, že taneční styl, kterému se věnujeme, ovlivňuje velkou měrou náš životní styl.

Literatura, prameny

Terénní deník (Sabina Bažantová; 2018-2019)

Rozhovory s vybranými zástupci zvolených tanečních stylů (Příloha č.1)

BRODSKÁ, Božena. *Vybrané kapitoly z dějin baletu*. 2. vyd. Praha: Nakladatelství AMU, 2008. ISBN 978-80-7331-106-3.

DEGEN, Milan. *Společenský tanec ve dvacátém století*. Praha: Svaz učitelů tance, 2003. ISBN: 80-239-3119-9.

ERBEN, Jakub. *Životní styl a vztahy v subkultuře baletního umění*. Praha: Filosofická fakulta univerzity Karlovy v Praze, 2013.

HAVEL, Adam. *Přínos latinskoamerických tanců pro všestranný rozvoj dítěte*. Praha: Evangelická akademie, 2017.

PÁLEŠOVÁ, Tereza. *Street dance jako prostředek rozvoje osobnosti člověka*: bakalářská práce. Brno: Masarykova univerzita, Pedagogická fakulta, Katedra sociální pedagogiky, 2013, 77 s. Vedoucí bakalářské práce doc. PhDr. Tomáš Čech, Ph.D.

ODSTRČIL, Petr. (2004). *Sportovní tanec*. Praha: Grada.

SOUKUP, Martin. *Terénní výzkum v sociální a kulturní antropologii*. V Praze: Karolinum, 2014. ISBN 978-80-246-2567-6.

STEJSKALOVÁ, N. *Co je to Street dance, jeho vznik a vývoj ve světě i v ČR*. Praha: AMU, 2014.

TONCROVÁ, Marta a Lucie UHLÍKOVÁ. *Terénní výzkum etnokulturních tradic: metodologická příručka*. Brno: Etnologický ústav AV ČR Praha - pracoviště Brno, 2014. ISBN 978-80-87112-83-0.

VALJENT, Zdeněk. *Pokus o vymezení pojmu „aktivní životní styl“*. Praha: ČVUT - Ústav tělesné výchovy a sportu, 2008.

Elektronické zdroje

www.cs.wikipedia.org

Příloha č. 1

Rozhovory

Vysvětlení použitých zkratk: T – tazatel; I – informátor.

(1) – tanečník klasického tance v souboru kamenného divadla, 39 let, Praha - Café HAMU, 11.2. 2019

I: „Jmenuji se (1) a je mi 39 let. Jsem sólistou baletu v souboru kamenného divadla. Věnuji se jevištnímu tanci klasickému a modernímu. Občas také vytvářím nějakou choreografii nebo vedu hodiny klasického tance – trénink – pro náš soubor.“

T: „Jak dlouho a od kolika let se tomuto tanečnímu stylu věnuješ?“

I: „Zhruba od těch 8 let. Nezačal jsem jako úplně nejmenší. [směje se] Takže teď už to je 31 let. Ze začátku to byla jen lidová škola umění a posléze konzervatoř. Na lidušce jsem poznal základy klasického tance.“

T: „Co tě k tomuto tanečnímu stylu přivedlo?“

I: „Tak ze začátku to byli rodiče, protože chtěli, abych něco dělal. [říká s úsměvem] Přihlásili mě do lidové školy umění na rytmiku, kde jsem tančil a hrál na hudební nástroj. První rok to byly housle a posléze violoncello po dobu 6 let. [odmlčí se] Pak jsem se rozhodl, že bych chtěl být pedagogem, tak jsem šel na střední pedagogickou školu do Znojma s tím, že celou dobu jsem chodil do té lidušky. Po jednom roce na střední se k nám do lidušky přijela podívat paní profesorka z Prahy a říkala: „Jéé, ten by se nám hodil na konzervatoř.“ Tak jsem jel zkusit rozdílové zkoušky a vzali mě.“ [sděluje nadšeně]

T: „Co tě přimělo k tomu, že zkusíš přijímací zkoušky na konzervatoř?“

I: „No tak mě přiměla ta paní učitelka na lidušce. Hlavně mě bavilo se hejbat a taky se mi líbilo bejt mezi holkama. Vlastně už když jsem byl menší, tak jsem udělal přijímačky na konzervatoř do Brna. Už jsem tam měl vše domluvené – bydlení a tak, že bych byl u známých, ale nakonec to nedopadlo.“

T: „Jak to, že tanec a zrovna tento taneční styl u tebe vyhrál nad všemi ostatními zálibami/aktivitami?“

I: [zamyslí se] „No dělal jsem to od mala, takže mi to nepřišlo jako nic divného a v momentě, kdy ostatní spolužáci šli na fotbal, tak já šel na trénink tancovat.“

T: „Nesetkal ses třeba s posměchem?“

I: „Ne, musím říct, že jsem se s tím nikdy nesetkal. Nebo nedokážu si vzpomenout, že by se něco takového dělo. Ale dnes jsem tedy musím říct alergické, když mi někdo řekne: „Ha, to je baleťák.“ Toho pak opravím, že jsem tanečník, protože balet je pouze taneční technika, ze které všechny ty styly, co tančíme na jevištní vychází, ale my ovládáme všechny. [vypráví hrdě] No a zůstal jsem u toho, jelikož mě baví pohyb jako takový a tanec miluju jako dorozumivací prostředek, že se jím skvěle dokážu vyjádřit, co cítím a když slova už nestačí.“

T: „Kolik hodin týdně strávíš na tréninku?“

I: „My máme pracovní dobu 6 dní v týdnu. Každý den máme 1 hodinu a 15 minut klasický technický trénink a pak 4-5 hodin tréninku na repertoár.“

T: „Jak často máte představení?“

I: „Záleží na okolnostech. My jako tanečníci na oblasti máme povinné i opery a muzikály. Většinou 10-15 představení za měsíc.“

T: „Jak vypadá tvá vizáž na tréninku?“

I: [chvíli přemýšlí] „Určitě dbám, abych byl v čistém oblečení, upravený. Běžně mám trikot, přes to nějaké uplé tričko a třeba tepláky, mikinu, které postupně během tréninku svlékám. Na nohách mám piškoty, přes ně ponožky a ještě bačkory. Snažím se si co nejvíc zvykat tančit jen v něčem přilehlém, abych viděl své tělo a viděl ho i choreograf.“

T: „Jak se pak změní tvá vizáž na představení?“

I: „To vždy záleží na typu představení. Vždy se do divadla líčím. Někdy jen lehce, třeba na modernu a v klasice to záleží na roli. Někdy ty hodně složité masky na nalíčení nechávám na profesionálních maskérkách. Tanečník by se rozhodně měl být schopen sám nalíčit, ale i nechat se nalíčit.“

T: „Máš pocit, že tě to ovlivňuje ve tvém běžném životě, že se styluješ/oblékáš jinak než tví vrstevníci, kteří netančí?“

I: „Já se hlavně snažím oblékat tak, abych byl v pohodlí, aby to byl kvalitní materiál. Taky si myslím, že jsme určitě trochu postižení tím, že chceme, abychom v tom oblečení vypadali vždy dobře. Jinak jako stylem se mi to dost střídá. Záleží na mé náladě ten daný den. Někdy vylezu ve sportovním a jdu i

v teplákách

a teniskách nakoupit a jindy zas jdu velmi elegantně v naleštěných botách. Možná i vlastně moje oblečení na mě působí, jako bych měl kostým. Že se chovám tak, jak jsem oblečený. Každopádně dbám na kvalitu bot a kalhot, aby mé dolní končetiny byly v pohodlí."

T: „Jsou u tvého tanečního stylu daná nějaká dispoziční kritéria, abys ho mohl dělat?"

I: „My hlavně musíme být schopni se adaptovat na každého choreografa a jeho styl. Mít stabilitu, pořádně vytočené nohy, být flexibilní, co největší nárt, otevřené kyčle. Dnes si ale myslím, že taky jde hodně o osobnost, že skvělá tanečnice nemusí mít nohu u hlavy, pokud je svá a dokáže diváka na jevišti uchvátit tím, jaká je."

T: „Jsou tu nějaká vzhledová očekávání? Jak by měl tanečník klasického tance vypadat?"

I: „Určitě se kouká na vzhled. [chvilí přemýšlí] Měl by být upravený, mít vlasy [směje se]. Dívky by měly být půvabné. Nesmí být moc velká hlava v poměru s tělem. Nemyslím si, že by se po nás chtělo, abychom byli extrémně hubení. Tanečnice u nás neváží a pokud jim něco říkají, tak jim to říkají soukromě. Dívky se ale většinou hlídají samy. Důležité je na partnerinu, aby byly spíš zpevněné než hubené."

T: „Tvůj jídelníček to nějak ovlivňuje?"

I: „Ne, nemyslím si. Jím všechno."

T: „Trávíš čas i s vrstevníky, kteří netančí?"

I: „Ne. Nemám na to čas. [říká trochu sklesle] Když už ten čas chvilí mám, tak jsem radši s rodinou. Mám ženu, se kterou máme krásnou zdravou dceru. Známe se z konzervatoře a teď spolu tančíme v souboru." [už opět s úsměvem na tváři]

T: „Jak vnímáš tanečního mistra?"

I: „Vnímám ho samozřejmě jako autoritu. Cítím tam respekt k tomu povolání. Následuji jeho instrukce, vidím v tom tu hierarchii, a to už jsem měl od mala. Vždycky vykání a už je to asi dané tím, že jako dítě k tomu lektorovi vzhlížíš. Určitě mi to vstúpilo disciplínu a zodpovědnost za to, co dělám."

T: „Máš pocit, že taneční styl, kterému se věnuješ, tě nějak odlišuje od ostatních?“

I: „Myslím, že jak to dělám dlouho, tak to ovlivňuje celý můj život a už si to asi ani neuvědomuji. Jsem dost citlivej. Vždycky se snažím vzít i z věcí, co se mi nelíbí, to dobré. Hledám cesty, které jsou pro mě schůdné, a to jsem si z těch tréninků odnesl do běžného života. Určitě pak postoj, že stojím vždy rovně a sedím rovně, nohy vytočené, napětí v těle.“

(2) – tanečnice klasického tance v souboru kamenného divadla, 22 let, Praha - Tricafé, 12.2. 2019

I: „Já se jmenuji (2), je mi 22 let. Nyní působím 4. sezónu v souboru kamenného divadla. Sem tam mám také taneční „kšefty“ a tak různě, co se namane.“
[usměje se]

T: „Od kolika let a jak dlouho se tomuto tanečnímu stylu věnuješ?“

I: „V 5 letech mě maminka přivedla do přípravy Národního divadla. Jinak i jako mladší jsem byla velmi aktivní a chodila jsem na různé tanečky do zušky a když jsem byla starší, tak jsem si vyzkoušela i street dance, hip-hop, break dance... Taky jsem hrála tenis, na klavír, mažoretky a bavilo mě vždycky všechno. Když přišla možnost jít na konzervatoř, tak jsem to zkusila a ono to vyšlo. Ty první roky na konzervatoři jsem se pořád snažila svůj taneční obzor nějak rozšiřovat, takže jsem chodila na step, latinsko-americké tance, soukromé lekce salsy a bachaty

a to mě moc bavilo, ale to už se pak s prodlužujícím se rozvrhem na konzervatoři nedalo zvládat.“

T: „Jak to, že tanec a zrovna tento taneční styl u tebe vyhrál nad všemi ostatními zálibami / aktivitami?“

I: „No tam to bylo hodně dané konzervatoří. Mě nikdy nebavilo sedět ve škole a když konzervatoř vyšla, tak jsem si ještě moc neuvědomovala, do čeho jdu a postupně po těch letech jsem si uvědomila, že je to fakt to, co mě baví. Navíc jsem zjistila, že z baletu může člověk využít ty schopnosti ke všem ostatním tanečním stylům. Člověk z toho může pak krásně vycházet a třeba učit, a to cokoli - nejen klasický tanec, ale různá koordináčnická cvičení, kompenzační cvičení, protahování...“

T: „Kolik hodin týdně strávíš na tréninku?“

I: „Já to mám úplně stejné jako (3). Plus ještě někdy zůstávám na sále, protože zkouším ještě na kšefty, které mám mimo.“

T: „Jak vypadá tvá vizáž na tréninku?“

I: „Tak to se dost liší den ode dne. Záleží, jakou mám ten den náladu. Vždy mám drdol, trikot, punčocháče, přes to tepláky, šustáky, triko, mikinu, vestu a postupně sundávám vrstvy – jako cibule [zasměje se] – jak se zahříváme. Líčení... mám vždy minimálně řasenku, ale spíš jsem komplet namalovaná, takové večerní líčení [opět se směje].“

T: „No a jak se pak změní Tvá vizáž na představení?“

I: „Tak make-up je určitě výraznější, samozřejmě kostým a snažím se být upravená. Ladíme to vždy k roli.“

T: „Máš pocit, že tě to ovlivňuje ve tvém běžném životě, že se styluješ/oblékáš jinak než tví vrstevníci, kteří netančí?“

I: [zamyslí se] „Já jsem člověk, co se asi nevymezuje do žádnýho stylu. Oblékám se tak, jak se cítím. Někdy více pohodlně, někdy více elegantně. Podpatky nosím jen, když vím, že mě ten den toho tolik nečeká a ty nožky pak nebudou unavený. No a do společnosti se nebojím si vzít třeba šaty na tělo, protože postava je díky každodennímu tréninku vytvarovaná.“ [zasměje se]

T: „Jsou u tvého tanečního stylu daná nějaká dispoziční kritéria, abys ho mohl dělat?“

I: „Máme rozhodně. Člověk musí vnímat rytmus, dobře slyšet hudbu. Co se týče těla, tak rozhodně musíme mít vytočené nohy, musí tvořit krásnou linku, propnuté dlouhé nártý. U dětí, co začínají s tancem se to dá trochu odhadnout, ale nejvíc se to potom musí rozvíjet pod dohledem pedagoga, když tam ten předpoklad pro klasický tanec je. Určitě musí být měkká záda a celková flexibilita těla. Třeba když člověk ale nemá až zas tak velké dispozice a naučí se s tím pracovat, tak pak klidně může být sólista. Hlavně musí být inteligentní a chtít.“

T: „Musíš splňovat nějaká vzhledová kritéria? Jak by měl tanečník klasického tance vypadat?“

I: „Hlídat se, baletky co nejštíhlejší a krásné, půvabné.“

T: „Ovlivňuje to nějak Tvůj jídelníček?“

I: [chvilku přemýšlí] „Asi mě to taky ovlivňuje, ale jak mám tolik pohybu, tak se nemusím tolik hlídat. Miluju jídlo – sladký, slaný. [směje se] Nevečeřím, [trochu zvážní] hodně snídám každé ráno. Přes den mám spíše menší svačinky – ovoce, knackebroty, rýžové chlebičky. O víkendu se snažím jíst teplá jídla. Když jsou nějaká náročnější představení, tak to se nedá jíst vůbec, ale to zas vypiju hektolitry vody.“

T: „Trávíš čas i s vrstevníky, kteří netančí?“

I: „Kamarády mimo divadlo mám. Také jich nemám mnoho a netrávím s nimi nějak extra moc čas, protože není, ale chvíli si na ně udělám. Víkendy se snažím co nejvíce být s rodinou. Určitě je to velká výhoda, když zná člověk takhle někoho jiného.“

T: „Máš vztah?“

I: „Momentálně ne. Měla jsem jich pár, ale poslední tři roky ten čas vůbec není. Většinou to bývá člověk mimo divadlo. Nechtěla bych někoho ze souboru. Je tady rozhodně horší možnost, jak se seznámit, jak je člověk pořád v divadle. S bývalýma jsem se vždy seznámila úplnou náhodou.“

T: „Jak vnímáš baletního mistra / lektora tance?“

I: „Snažím se každého mistra brát jako autoritu – osobu, která mi může něco dát. Musí tam být respekt a tolerance.“

T: „Čím bys řekla, že tě balet poznamenal, že díky němu jsi odlišný nebo co v tobě zanechal/zanechává? Když se vídáš s vrstevníky, co netančí, vnímáš rozdíly mezi tebou a jimi?“

I: „Pořád stojím rovně, vytažená. Nehrbím se. Někdo mi řekl, že mám úplně jiné pohyby, velmi kultivované. Spíš se setkáváme s pozitivními ohlasy lidí – „Jéé, ty jsi tak krásně narovnaná, to až já budu mít děti, tak je dám taky na balet, aby měli takový krásný postoj.“ Jinak v každé volné chvíli si křupu všechny klouby, co se dají křupnout. Když mluvím, tak hodně gestikuluji celým tělem a rukama. Sama k sobě jsem strašně sebekritická. Asi nikdy jsem si neřekla – Jo, tohle se mi povedlo. Ani na videu ani na fotkách nevypadám tak, abych se sebou byla spokojená.“

**(3) – tanečník klasického tance v souboru kamenného divadla, 32 let,
Praha - Tricafé, 12.2. 2019**

I: „Jmenuji se (3), je mi 32 let, tančím už 13 let v souboru kamenného divadla a mimo to mám ještě spoustu tanečních kšeftů okolo – folklór nebo něco moderního nebo třeba kooperace s operou, činohrou.“

T: „Od kolika let a jak dlouho se tomuto tanečnímu stylu věnuješ?“

I: „Já jsem začal spíše s technikou Graham na základní umělecké škole, když mi bylo 10 let a pak jsem rok/dva dělal právě tam i klasický tanec a paní učitelka mě pak doporučila na taneční konzervatoř. Jinak já jsem si myslel, že budu módní návrhář, protože od 5 let jsem chodil na výtvarku a navrhoval různé korálky, náušnice, šaty, doplňky... A já jsem si pak řekl, že bych chtěl chodit i na tanec a herectví, protože na to chodila má spolužačka a mě se to líbilo. Strašně mě bavilo se vždycky měnit v nějakou konkrétní postavu. Ať už pohybem, kostýmem nebo herecky.“

T: „Jak to, že tanec a zrovna tento taneční styl u tebe vyhrál nad všemi ostatními zálibami/aktivitami?“

I: „Mě vlastně nebaví jen balet jako takovej, ale spíš to všechno, co s tím souvisí a co k tomu patří. Navíc já jsem strašně hyperaktivní a nedovedu si představit žádné jiné zaměstnání. Asi i tím, že jsem byl na konzervatoři, tak pro mě moc jiné věci nepřípadaly v úvahu, jelikož na ně nebyl čas.“

T: „Kolik hodin týdně strávíš na tréninku?“

I: „My jsme každý den od 10:00 do 18:00 v práci, v sobotu od 10:00 do 15:00. Vždy ráno hodinu a čtvrt máme klasický trénink – techniku, a pak zkoušíme na repertoár. Ale zase máme 6 týdnů v létě volno.“ [šibalsky se usměje]

T: „Jak vypadá tvá vizáž na tréninku?“

I: „Mám na sobě suspenzor [zasměje se], trikot, piškoty, tričko na tělo sportovní, tepláky, mikinu a po tyči svlíkám vrstvy. A protože jsem estét, tak se snažím, aby to k sobě ladilo.“ [šprýmařsky nahodí vážný výraz]

T: „Jak se pak změní Tvá vizáž na představení?“

I: „Na představení se líčím a když jde o komplikovanější make-up, tak se nechávám nalíčit v maskérně. Snažím se teda v den představení být co nejvíc vyrýsovaný, v kondici, ale musím se hlídat, aby ta vizáž byla ucházející.“

T: „Máš pocit, že tě to ovlivňuje ve tvém běžném životě, že se styluješ/oblékáš jinak než tví vrstevníci, kteří netančí?“

I: „No rozhodně nenosím takový ty kalhoty, kde máš rozkrok u kolen, protože mám pocit, že mi to hyzdí postavu. Záleží podle toho, jak se ráno člověk cítí. Rád se oblékám hezky a elegantně.“

T: „Jsou u tvého tanečního stylu daná nějaká dispoziční kritéria, abys ho mohl dělat?“

I: „Je potřeba talent, píle, dřina... Ale také inteligence, slyšet hudbu.“

T: „Musíš splňovat nějaká vzhledová kritéria? Jak by měl tanečník klasického tance vypadat?“

I: „Asi strašně záleží na konkrétním vedení souboru – někde hledají dlouhonohý, někde zrzky, někde osvalený... A u nás je teď ta móda zas, že všichni musí být hubení. Šéf třeba po představení přijde a řekne: „No měl bys zhubnout.“ Je to všechno hodně individuální.“

T: „Ovlivňuje to nějak Tvůj jídelníček?“

I: „Tak určitě. Já třeba poslední rok už vůbec nevečeřím. Dám si třeba jen víno. [říká s hrdostí] O víkendu se snažím dát si teplá jídla, jíst co nejvíc zeleniny. Mám rád freshe a saláty.“

T: „Trávíš čas i s vrstevníky, kteří netančí?“

I: „Ano, mám teď díky příteli kamarády i „netanečníky“. Neříkám, že se vídáme nějak často, ale občas někam zajdeme a je to moc fajn, protože zas řeším něco úplně jiného než pořád tanec a divadlo a člověk si tím dost odpočine.“

T: „Máš vztah?“

I: „Ano, mám. [sděluje mi pyšně] Mám přítele, je to kadeřník a seznámili jsme se přes seznamku. Jsem rád, že je to netanečník, protože stát s někým u tyče od rána do večera, dělat zvedačky, pak přijít domů a řešit to samý, ... to ne jako.“

T: „Jak vnímáš baletního mistra / lektora tance?“

I: „Já myslím, že všichni ti lektoři nás hodně ovlivnili na celý život. Vždycky je to autorita.“

T: „Čím bys řekl, že tě balet poznamenal, že díky němu jsi odlišný nebo co v tobě zanechal/zanechává? Když se vídáš s vrstevníky, co netančí, vnímáš rozdíly mezi tebou a jimi?“

I: „Myslím, že už na škole jsme vedený tak, že jsme jiní. Od rána do večera jsi zavřená mezi 4 stěnami s tím, že 3 z toho jsou pokryty zrcadly, takže jsi neustále pozorována, hodnocena, sama se hodnotíš... Je těžký udržet si zdravý sebevědomý a rozum no [směje se]. Pak samozřejmě vytočené nožičky, ladná chůze, když mi něco upadne, tak při zvedání ze země a ohýbání se pro to zásadně nepokrčuji kolena. Stojím sice rovně, ale když pak jsem u doktora, tak slyším, jak špatně na tom záda doopravdy jsou, že bych vlastně ani neměl být schopný tancovat. Sebevnímání je asi dost zkreslený. Sebevědomí jsem měl na bodu mrazu, ale po plastice nosu a s přibývajícím věkem se to zlepšuje. Vůbec nedokážu dlouho sedět, ani dlouhé lety nedávám. Přijde mi, že jsme hodně kontaktní.“

(4) – tanečník tanečního sportu, 20 let, Praha, 18.2. 2019

I: „Jmenuju se (4) a je mi 20 let. Jsem tanečník latinsko-amerických a standardních tanců a zároveň tyto tance jsou i náplní mé práce, protože učím tančit v tanečních a také vedu kurzy Lady Latino. Pak také učím tento taneční styl děti na základní škole. A jsem student univerzity – obor mediální studia.“

T: „Jak dlouho a od kolika let se tomuto tanečnímu stylu věnuješ?“

I: „Tak letos jsou to 4 roky. Věnuji se tomu od 16 let. S tím, že v 16 letech jsem nastoupil do tanečních a tam jsem byl rok. Vychodil jsem si od základních kurzů až ty pokračovací a soutěžně jsem pak začal tančit rok následující.“

T: „Co nebo kdo tě k tomu přivedl, že ses začal věnovat tomuto tanečnímu stylu?“

I: „Byla to vlastně taková náhoda. Latinsko-americké tance totiž začala tančit moje mladší sestra a mě se to hrozně líbilo, ale nikdy jsem si nemyslel, že bych jako já mohl nebo měl tancovat a vlastně mě to ani pořádně nelákalo, dokud jsem to nevyzkoušel v tanečních, kde mě to chytlo. Pak jsme se právě s partnerkou v tanečních rozhodli, že bychom to chtěli posunout na nějakou vyšší úroveň. Primárně jsme se chtěli hlavně naučit dobře tancovat, protože nás to fakt bavilo a až potom vlastně partnerka přišla s tím, že nějaký soutěžní

tancování existuje a na základě toho jsem tomu propadl a dnes jsem za to hrozně rád."

T: „Jak to, že tanec, a právě tenhle taneční styl u tebe zvítězil nad všemi ostatními zálibami a volnočasovými aktivitami?"

I: [chvíli přemýšlí] „Tak já jsem byl od mala sportovně založený a od mala jsem dělal nějaký sport. Bylo to vždy jen na úrovni nějakého kroužku. Hlavně, abych se hýbal, protože nevydržím sedět na místě nebo být celý den doma. Když jsem začínal tančit, tak jsem ještě hrál v divadle, ale s latinsko-americkými tanci jsem poznal úplně jinou kulturu. K tomu, že se to naučí lidi tančit, tak je to vlastně i trochu vychovává. Už to, jak přistupují k partnerovi."

T: „A tohle ti bylo jasné, nebo věděl jsi to, když jsi do toho šel?"

I: „Asi ano. Díky té ségře jsem to vnímal, že vztah mezi partnerem a partnerkou tam hraje velkou roli, a to se mi líbilo, že už od těch nejmenších je to formuluje k tomu, aby kluci byli gentlemani a holky jako dámy. A to se mi na tom hrozně líbilo, taky ta elegance toho tancování a aura na soutěžích. Bylo mi to asi tímhle vším nejbliž. U nějakých stylů tancování se mi vyloženě na pohled nelíbí styl chování lidí, kteří ho tančí, takže mě to pak samozřejmě ani neláká tančit. Třeba streetdance. Navíc taneční kroky latiny a standardních tanců mi připadají pro moje tělo daleko víc přirozené a chápu je. Kdyby na mě někdo vybalil streetdancovou sestavu, tak se asi jen popadám za hlavu a nevím co dřív."

T: „Kolik hodin týdně trávíš na trénincích?"

I: „V týdnu tak 8-10 hodin čistě moje tréninky, dalších 10 hodin týdně učím a pak víkendy semináře nebo soutěže a tam klidně trávíme celé dny."

T: „Jak vypadá tvá vizáž na tréninku?"

I: [zasměje se a zapřemýšlí] „U nás asi funguje nějaký takový kodex, který už se za ty léta ustálil a funguje všude dodnes. Je to teda tak, že tanečník má speciální obuv a kalhoty (střihem jako zvonáče, úzké v pase, stahují), k tomu pak uplé triko. Zachováváme standardní barvy – černou a bílou, někdy červenou a dívky někdy nějaký zvířecí vzor, aby tomu dodaly eleganci nebo extravaganci. Pokud je to trénink jako seminář, tak se hodí být takhle více „formálně" a když si jde ten pár zatančit sám, tak už je víc to na nich, klidně v tepláčkách."

T: „Jak se pak tvá vizáž změní na soutěži?"

I: „Na soutěžích nosíme speciální soutěžní oblečení, který má každý tanečník trochu jiné - své. Na standard mám standardní boty, kalhoty, košili, která je strečová, hodně na tělo, a podle třídy máme vestu nebo frak. Ze strany líčení na sobě mám make-up a vlasy mám speciálně nagelované do účesu, kterému říkáme „prdelka“ – kvůli tvaru. Na latinu se navíc ještě hnědíme, což souvisí s kulturou latinsko-amerických tanců a taky abychom vypadali dobře v umělém osvětlení. Dám klidně více make-upu, vlasy hodně nageluju dozadu a na sobě mám speciální latinské kalhoty a černý rolák na tělo s dlouhým rukávem.“

T: „A máš pocit, že tě tenhle styling ovlivňuje i v běžném životě?“

I: [zašklebí se] „Určitě čím déle se tomu člověk intenzivně věnuje, tím více ho to ovlivňuje v běžném životě. Asi každý máme v tancování nějakého svého idola a už u nich vidíme, jak se stylují a chceme být tak trochu jako oni. Být latinskoamerickým tanečníkem mi dovoluje nosit trochu více extravagantní věci. Soutěžní oblečení bývá hodně zdobená, má velký výstřih, je dost na tělo... Takže pak asi i v reálu se nebojíme si vzít něco takového, co by si pravděpodobně běžný smrtelník mezi lidmi radši nebral. Ale já to spíš беру jako normál, že to nevnímám, to spíš pak lidi si začnou všimnout a já jen vidím, jak když jsme někde s kamarády z tancování, tak už si o nás kolemjdoucí povídají.“

T: „Jsou u tvého tanečního stylu nějaká tělesná – dispoziční kritéria, která musíš splňovat, abys to mohl dělat?“

I: „Ne. Myslím, že se tomu může věnovat každý. Na jednu stranu je to hezký, že to může dělat každý, na druhou stranu, když vidím, že to dělá každý a nebere to vážně a třeba tomu stylu i pak kazí pověst, že ještě třeba nic moc neumí a hned

o sobě začne vykládat, jak tančí latinu a je výbornej tanečník a začne dělat věci, kterému nepřísluší a kazí nám pověst.“

T: „Musíš splňovat nějaká vzhledová čekávání?“

I: „Samozřejmě u nás platí, že se reprezentujeme vzhledem. Nemusíme být hubení, ale tanečník tohoto stylu by měl určitě být ve formě. Zase.... Není to povinnost, ale když se pak na soutěži objeví nějaký oplácený tanečník nebo tanečnice, tak to prostě nedělá dobrou dojem. Ty pohyby vypadají lépe na štíhlých, vypracovaných tanečnicích.“

T: „Ovlivňuje to nějak tvůj jídelníček?“

I: „Noo, asi záleží. Já jsem si teda vyzkoušel držet nějaký striktní jídelníček a hlídat se před soutěží a bylo to pak moc fajn, že to tělo pracovalo moc hezky a zkusil jsem si i jíst co chci a pak s tím jet na soutěž a nebylo to úplně ono. Nijak zvlášť se nehlídám, ale asi je lepší mít vyváženou zdravou stravu. Asi to je taky dost individuální.“

T: „Jak vnímáš svého tanečního trenéra?“

I: „Můj trenér je pro mě určitě taneční vzor a zároveň kamarád. Mám z něj respekt a hrozně se mi líbí, když něco zatančí a vypadá v tom jako chlap.“

T: „Trávíš čas i s vrstevníky, kteří netančí?“

I: „Mám samozřejmě kamarády, kteří netančí, ale že bych s nimi vyloženě trávil čas se říct nedá, protože za prvé ten čas nemám, protože tančím, [zasměje se] a za druhé, když už někde jsme a dostane se na to, co kdo dělá a já začnu s tancováním, tak oni vůbec nechápou, že toho člověk může mít tolik a spousta z nich ani nemá koníčka, takže se pak rozcházíte časově, názorově, v životním stylu... primárně mám kamarády kolem tancování.“

T: „Máš vztah?“

I: „Ano. [říká s úsměvem] Seznámili jsme se tak, že její mladší sestra hrála ve stejném divadle jako já a ona se přišla podívat na jednu hru. Hrál jsem tam knížete a jí jsem se zalíbil a jí si jí tam všiml a začal se pak na ni vyptávat její sestry a napsali jsme si. Je to taky tanečnice, ale tančí hlavně moderní tanec a balet.“

T: „Dokázal by sis představit, že chodíš s někým, kdo je netanečník?“

I: „Ne. Tanečníci mají hrozně málo času a tady u toho párovýho tancování je strašně těžký, aby protějšek pochopil, že spolu ty dva jen tančí a není v tom nic víc. Lajkům se to vysvětluje hrozně těžko, tanečníci tohle chápou. Určitě bych ale nechtěl chodit se svojí partnerkou, protože jste spolu 24/7 a pak máte chuť se zabít.“ [směje se]

T: „Čím bys řekl, že tě taneční sport poznamenal, že díky němu jsi odlišný nebo co v tobě zanechal/zanechává? Když se vídáš s vrstevníky, co netančí, vnímáš rozdíly mezi tebou a jimi?“

I: „Jakmile začne hrát nějaká hudba, tak si člověk hned začne jet v hlavě sestavu, a aniž by se nadál, tak tančí, ať už je to doma nebo na veřejnosti. Taky

kdykoli jdu kolem zrcadla, tak se neupravuju, ale hned si zkouším nějaké taneční kroky. Jinak v latině je strašně důležitý sebevědomí a kdo ho nemá, tak si ho musí na soutěži vybudovat alespoň na oko, protože jinak nemá šanci uspět. Musí si věřit. Myslím si, že ego nám zůstává někdy víc, než by se chtělo, i mimo parket."

(5) – tanečnice tanečního sportu, 29 let, Praha – recepce Centra Tance, 23.2.2019

I: „Jmenuji se (5) a nyní působím jako lektorka latiny, standardu, zumby, flirt dance... a pravidelně se účastním soutěží v latinsko-amerických a standardních tancích."

T: „Jak dlouho a od kolika let se tomuto tanečnímu stylu věnuješ?"

I: [zapřemýšlí] „Teď to bude 23 let. Od 6 let dělám standard a latinu s tím, že na začátku to byla taková pohybovka a časem se z toho stal párový tanec."

T: „Co nebo kdo tě k tomu přivedl, že ses začal věnovat tomuto tanečnímu stylu?"

I: „K tancování mě přivedla babička. Když jsem byla ve školce, tak mě vzala na představení Romeo a Julie a já jsem ak běhala po školce se šátkem a volala jsem, že jsem Julie, a tak když jsem si pak vybírala základku, tak jsme vybrali tu, kde byl taneční kroužek a tím to bylo vše zpečetěné."

T: „Jak to, že tanec, a právě tenhle taneční styl u tebe zvítězil nad všemi ostatními zálibami a volnočasovými aktivitami?"

I: „Chodila jsem i na jiné kroužky, které se postupně přidávaly, ale tanec jsem dělala nejdýl. Dělala jsem třeba redaktorku v dětské televizi, výtvarku, keramiku, chodila jsem plavat... no a když jsem třeba přestala něco z toho stíhat, tak to tancování tu ale bylo vždycky, bylo tu nejdýl a nejvíc mě bavilo, takže pak šly stranou samozřejmě ostatní záliby. Navíc jsem to dělala v páru a byla jsem tak zodpovědná vůči partnerovi. Navíc mi tanec vždy jako jediný dával smysl a naplňoval mě. Od mala jsem si i hrála na to, že jsem taneční lektorka, že vystupuju, soutěžím a to všechno vlastně teď opravdu jsem."

T: „Kolik hodin týdně trávíš na trénincích?"

I: „S mým současným partnerem trénujeme minimálně 10 hodin týdně. Každý den 2 hodiny plus někdy sobota/neděle závody. Pak mám ještě tanečního

partnera, se kterým vystupujeme, takže s tím pak ještě pár hodin týdně trénujeme na taneční kšefty a občas i s tanečníma skupinama."

T: „Jak vypadá tvá vizáž na tréninku?“

I: „Jak kdy. Když máme soustředění nebo lekci vedenou trenéry, tak jdu více upravená, namalovaná, hezky učesaná. Na standard si беру dlouhé šaty nebo sukni, na latinu zas krátkou, odpovídající boty. Když trénujeme samy s Pétou, tak je pro mě zásadní, abych nemusela tahat moc věcí a cítila se pohodlně. U tohohle tancování se hodně dbá na vizáž a já proti tomu trošku bojuju, nesouhlasím s tím. Vadí mi, jaký je na to tlak už od malých dětí a spousta holčiček pak nezná svou vlastní hodnotu. Teď jsme zrovna měli s celým klubem soustředění zaměřené na přípravu na MČR a první co bylo, tak nám tam trenér na začátku dával přednášku o tom, jak bychom měly chodit na tréninky upravené. Že je hezký, že už si umíme udělat soutěžní vizáž, ale že by to chtělo nějaký lepší make-up, nehty, účes i na trénink. A tohle tam poslouchaly i malé holky. Po té lekci se půlka šla přemalovat. Mě pak na tom vadí, že jsme permanentně přemalovaný a vůbec neumíme být přirozené. Žena pak není schopná se podívat na svůj přirozený vzhled do zrcadla a s tím fakt nesouhlasím. Hlavně pak tím strašně trpí pleť, vlasy...

T: „Jak potom tedy vypadá tvá vizáž na soutěžích?“

I: „Nachystat se na soutěž je pro mě dvouhodinová záležitost. Na soutěži jsme nahnědění, mám nalakované nehty na rukách i nohách, vlasy stažené nagelovaný a lepí se do nich různé trpytivé aplikace. Samozřejmě pak k tomu soutěžní šaty."

T: „Máš tedy pocit, že to ovlivňuje tvůj styling i v běžném životě?“

I: „Ovlivňuje mě to určitě. Už jako malá jsem se uměla namalovat. Vlastně od 7 let jsem se trochu líčila na soutěž a v juniorech se pak už i lepily řasy v těch 14. Lakovala jsem si pak i nehty, když třeba spolužačky to ještě neměly dovolený. Člověk se vlastně díky tomu umí hezky nalíčit, učesat na ples nebo pak kamarádkám do tanečních mohu pomoci nebo je učesat na svatbu a tak. Na druhou stranu si myslím, že je pak člověk na sebe náročnější, že pak když jsem nenalíčena, tak si připadám nedodělaná. Taky to hodně ovlivňuje to, jak

vnímám svou postavu. Já odmalička bojuju s tím, že nemám takovou tu klasickou baletkovskou postavu, že si pak mezi tanečnicemi na parketu připadám tlustá, ale přitom mezi vrstevnicemi mého věku jsem droboučká. Takže vím, že to hodně ovlivňuje tohleto vnímání. Za svůj život jsem s tím byla konfrontována mnohokrát, že jsme dopadli špatně na závodech a trenér mi řekl: „No, to ale musíš zhubnout.“ To si můžeš všimnout, že pak na soutěžích v Mkách, už jsou samý hubeňoučky holky. Kluci to samozřejmě taky řeší, ale není tam takový tlak.“

T: „Jsou u tvého stylu nějaká dispoziční kritéria, aby ho mohl člověk tančit?“

I: „Určitě flexibilitu, rozsahy jsou výhodou, ale dá se dost na všem pracovat. Hlavně jsou důležité extenze trupu a rotace.“

T: „A nějaká vzhledová očekávání?“

I: „Určitě štíhlá, mladá, svěží, dokonale upravená.“

T: „Ovlivňuje to tedy nějak tvůj jídelníček?“

I: „Určitě ano. Snažím se nejíst sladké a ke každému jídlu si dát ovoce a zeleninu. Jím každé 3 hodiny. Nejím smažená jídla. Pizzu mám jednou za rok. A tak. [směje se]“

T: „Trávíš čas i s vrstevníky, kteří netančí?“

I: „Dnes už ano, jelikož jsem ve věku, kdy většina mých vrstevníků netančí.“

T: „A máš vztah?“

I: „No teď mám vlastně takovej nově vznikající. [pousměje se a na chvíli se odmlčí]. Není to tanečník. Nikdy jsem nechodila se svým tanečním partnerem. Tancování miluju, ale když jsem pak s přítelem, tak chci vypnout a bavit se o něčem jiným, poznávat jiné věci, rozvíjet se v jiných oblastech. Zajímají mě lidi, který můžu obdivovat za něco jiného. Seznámili jsme se na mém tanečním vystoupení, protože tam mám situaci, kdy vytahuju diváka z publika. Před tímhle vztahem jsem deset let chodila s klukem, kterého jsem znala z gymplu a je to určitě tím, že člověk je celý den na sále a nemá ani možnost se s někým novým seznamovat. Hlavně je taky problém, že netanečník málokdy pochopí, že v tom tanečním páru nic není, že spolu opravdu jen tančíte a že taky nemá čas na nic moc jiného a že je prostě tanec a přes to vlak nejede. Takže já k sobě hledám nějaký flegmouše. Žárlivý kluk u mě nemá šanci.“

T: „Jak vnímáš svého tanečního lektora?“

I: „Všechny své lektory jsem vnímala jako modly, úplné hvězdy.“

T: „Jak tě taneční sport poznamenal, že díky němu jsi odlišná nebo co v tobě zanechal/zanechává? Když se vídáš s vrstevníky, co netančí, vnímáš rozdíly mezi tebou a jimi? Máš nějaké zlozvyky?“

I: „Tím, že v latině máme vytočené špičky, tak dnes, když stojím s nohama paralelně, tak mám pocit, že ty nohy mám vtočené. Chodím rovně a vypadám permanentně sebevědomě. Jak jsem se na parketě naučila komunikovat s publikem, tak jsem se díky tomu naučila komunikovat i s běžnou společností, nebát se. Jsem otevřená spoustě věcem, jsem hodně kontaktní díky tomu, že v tanci na sebe hodně saháme. Jsem zvyklá nosit dost extravagantní nebo barevné věci, hlavně šaty a nestydím se, ale všímám si pak že vrstevnice se po mě docela otáčí. Co ještě?... No... je pro mě těžký slyšet hudbu a netančit na ní a je úplně jedno, jestli ji slyším v autě, obchodě, doma, na ulici... V každé písničce slyším nějaký rytmus. Kdykoli někde chvíli stojím, a ještě je tam třeba zrcadlo, tak si hned zkouším nějaké pozice, rotace, upravuji si vzhled. Mám taky ohromnou fyziku, což si uvědomuji. Když třeba jedu s kámošema na hory a šlapeme celý den a já si tam v klidu všechno vyběhnu, klidně vyskáču v podpatkách. Není problém. [zasměje se]“

(6) – tanečnice tanečního sportu, 28 let, Praha – kavárna Paul, 26.2.2019

I: „Dělám společenské tance a pracuji jako učitelka tance / lektorka, profesionální tanečnice v divadle.“

T: „Jak dlouho a od kolika let se tomuto tanečnímu stylu věnuješ?“

I: „Od 3 let. Takže v podstatě 25 let. První soutěž jsem měla ve svých 8 letech a soutěžila jsem na vysoké úrovni – mistrovství republiky atd. – do svých 20 let.“

T: „Co nebo kdo tě k tomu přivedl, že ses začal věnovat tomuto tanečnímu stylu?“

I: „K tanci mě přivedla úplně původně učitelka ve školce, která tam vedla tanečky pro děti. Já tam vždycky zůstávala jako poslední, tak mě brala i na hudební průpravu, která byla po školce. No a pak mamce řekla, že mám skvělý hudební sluch a cit pro pohyb a že bych měla ten tanec zkusit nějak rozvíjet, a

tak jsem začala i chodit na balet, a nakonec toho v první třídě na základce už bylo moc těch kroužků a maminka mi vybrala tancování."

T: „Jak to, že tanec, a právě tenhle taneční styl u tebe zvítězil nad všemi ostatními zálibami a volnočasovými aktivitami?"

I: „No... my když jsme ten rok 2001 začali soutěžit, tak jsme i hned začali mít úspěchy a vyhrávat a já tím pádem niky za soutěžní kariéru neměla chuť s tím třísknout. Když přišel konec toho soutěžení, tak jsem to strašně obřečela. Když tančím, tak se cítím nejlíp. Ve Stardance, na jevišti, na soutěži... prostě když na to přijde, tak já už ani nejsem nervózní. Cítím se na parketě jako doma."

T: „Kolik hodin týdně trávíš na trénincích?"

I: „Průměrně asi 20-25 hodin týdně."

T: „Jak vypadá tvá vizáž na tréninku?"

I: „Na trénink make-up minimální, většinou culík nebo lehce stažené upravené vlasy, většinou nosím černou - legíny, černé tričko, tílko a někdy přes to sukni. Ta černá je v latině takový nepsaný pravidlo."

T: „Jak potom tedy vypadá tvá vizáž na soutěžích?"

I: „Na soutěže se hnědíme a máme dlouhé nehty, velké líčení, aby to bylo na efekt a byli jsme vidět z dálky. Máme teda barevné zářivé šaty, složité nagelované účesy, velké náušnice."

T: „Máš tedy pocit, že to ovlivňuje tvůj styling i v běžném životě?"

I: „No já spíš nosím pohodlné oblečení, podpatky ani sukně vůbec. Myslím si, že obecně všechny tanečnice chodí hodně upravený, že když mají třeba culík, tak ho musí mít ulízaný a ně nějaký rozvrkočený. Zním spoustu tanečnic, které se hodně malují i v běžném životě, i když mně většinou stačí řasenka."

T: „Jsou u tvého stylu nějaká dispoziční kritéria, aby ho mohl člověk tančit?"

I: [chvilí přemýšlí a pak se zasměje] „Asi ani ne."

T: „A nějaká vzhledová očekávání?"

I: „Myslím, že se očekává, že všichni budou hezcí, hubení, vysoký akorát. Holka nemůže mít moc velký prsa. Když je nějaká dokonce oplácaná, tak se to řeší hodně. Je to estetická disciplína, takže bychom fakt měli být dokonalí."

T: „Ovlivňuje to tedy nějak tvůj jídelníček?“

I: „Dneska už ani ne. Ale když mi bylo asi 15, tak jsem měla na soutěž šaty s odhaleným břichem a měla jsem z toho trauma, tak jsem nejedla a skončila jsem na jipce. Myslím, že ve společenském tanci, je to dost o tom konkrétním člověku, jak moc vážně to bere a jaký má trenéry, aby mu třeba poradili.“

T: „Trávíš čas i s vrstevníky, kteří netančí?“

I: „No, moc ne... Díky tomu, jaký je to záhuľ, tak nemůžeš moc potkat jiný lidi a když už, tak tím, že tanec je největší část z tvého života, tak si s nimi ani nemáš co říct.“

T: „Máš teda vztah?“

I: „Ne.“

T: „A myslíš, že je to tím tvým životním stylem?“

I: „No obecně si myslím, že chlapy láká, že je holka tanečnice, ale my vlastně máme úplně jiný denní rozložení než normálně pracující lidi. My jsme v práci hlavně odpoledne a večer, máme to úplně obrácený, tak je pak těžké někoho potkat.“

T: „Je pro tebe lepší, když je pro tebe tvůj přítel tanečník nebo netanečník?“

I: „To je těžký. Protože tanečník tě pochopí, má to podobně nastavený, ale víme, jak to chodí! [šibalsky se zasměje] Jednou jsem i chodila se svým tanečním partnerem. Svým způsobem to bylo v pohodě, ale my jsme v těch mých 16-18 ještě nedokázali oddělovat trénink a osobní život, takže když jsme se pohádali na tréninku, tak se to pak s námi táhlo dál a hádali jsme se. Je to hodně těžký. Určitě je pro mě ale lepší chodit s někým, kdo má k umění, sportu a tanci blíž, protože tomu rozumí. Nebo někdo, kdo to třeba dělal dřív, ale ví, co za tím všechno je. Málokdo to dokáže pochopit. Je to hodně kontaktní a my to vnímání máme pak prostě posunutý.“

T: „Jak vnímáš svého tanečního lektora?“

I: „Vždycky to pro mě byla obrovská autorita a měla jsem s každým svým lektorem blízký vztah. Dokonce jeden pár lektorů pro mě byl jako mí vlastní rodiče. Protože když jsem jezdila na tréninky z Varů do Prahy a trénovali jsme třeba i o víkendu, tak jsme u nich spala a tak. I když to byl strašně blízký vztah,

tak si ani teď nedovedu představit, že bych si s nima třeba tykala. Mám k nim obrovský respekt."

T: „Jak tě taneční sport poznamenal, že díky němu jsi odlišná nebo co v tobě zanechal/zanechává? Když se vídáš s vrstevníky, co netančí, vnímáš rozdíly mezi tebou a jimi? Máš nějaké zlovyky?"

I: „Ve škole se mi všichni smáli, že se tak jako houpu a chodím po špičkách. Potom pořád stojím s vytočenýma nohama nebo v takové menší 5. pozici. Nebo když jsem byla menší, tak jsem měla udělanou sestavu z quick stepu, kterou jsem se dostávala z pokoje do kuchyně. Křupu si prsty, nártu. Nebo když jedu metrem nebo tramvají, tak se schválně nedržím, protože chci zkoušet svůj balanc a stát aktivně. Nevydržím pomalu jet na jezdících schodech, takže je vždycky vybíhám. Když usínám, tak mám zásadně pravou nohu na passé. Automaticky mám propnuté nártu a vytočené nohy i když ležím uvolněně. Musím říct, že se sebevědomím je to docela v pohodě, ale když jdu na konkurz a vidím, jak někdo udělá třeba provaz (přitom já ho umím taky), tak hned panikařím. Strašně se srovnávám s ostatními a hned hledám, co má ten druhý lepší než já. Hodně se mezi sebou porovnáváme."

(7) – tanečník street dance, 22 let, Praha – Café Nona, 28.1.2019

T: „Řekni mi prosím své jméno, kolik je ti let, jakému stylu tance se věnuješ a jakou momentálně děláš profesi nebo co tě živí?"

I: „Tak nejmenuju (7), je mi 22 let a nejhlavnější styl tance, kterému se teda věnuju, je Streetdance. Ale jelikož studuju na HAMU, tak se věnuju i trochu současnému tanci, klasickému tanci a trochu folkloru. Je to takový eklektický. Kromě toho teda učím tanec v DDMku Kralupy a různě třeba dělám choreografie, když se mě někdo zeptá ze skupiny, tak třeba pomůžu. No... a k tomu dělám ještě brigádu v parfumerii, protože mě to úplně neuživí. Musím mít brigádu, která je časově flexibilní. Ale to v Praze celkem není problém sehnat."

T: „Když učíš nebo stavíš choreografii, tak je to v jakém stylu?"

I: „No, dělám spíš modernu něco jako freestyle, show dance... Nebo když učím, tak s nima dělám nějakou jako směs Streetu, folklóru nějaký freestyle..., vlastně hlavně, aby je to bavilo. Nebo zase ten streetdance a hip-hop."

T: „Ted' mi pověz, od kolika let a jak dlouho se věnuješ streetdancu?“

I: „Streeatu se věnuju od 12, takže to bude 10 let. Normálně jsem chodil u nás v Českých Budějovicích do NB dance crew. Tam jsem chodil normálně jako žák, malý děcko, 4 roky. Když mi bylo 15, tak jsem šel do Prahy a tam jsem se tomu začala věnovat tak, že jsem studoval konzervatoř a vlastně jsem byl tak nějak na volný noze. Chodil jsem si po workshopech a koukal, co se tady v Praze děje a zkoušel jsem všechny možné lekce. Pak jsem teda chodil do Tanečního sektoru, kde jsem byl ve skupině Sector dancers a dělali jsme tam soutěžní skupinový choreografie, což ted'ka už v té skupině nepůsobím ale pořád jim stavím choreografie nebo s nima jezdím různý battly.“

T: „Honzo, co tě vedlo k tomu, že když jsi dělal Street tak jsi šel na konzervatoř?“

I: „No, mě ten tanec tak bavil, že vlastně jsem se tím chtěl živit a říkal jsem si, že jediný východisko je, jít na konzervatoř. Což ted' vlastně, když to tak upozoruju, tak je to - všichni víme, že ta Commercial složka tanečníků, co se tím živí, tak většinou konzervatoř vůbec nemají - zpětně to asi bylo docela zbytečný a to je vlastně potom takový nefér... Ale nevadí, protože já třeba do skupiny jako JADu tak asi úplně nechci, protože ten tanec chci dělat se ctí. Oni si to vlastně dělají tak jako po svém. Šílenost trochu. Taková skupina lidí se zná mezi sebou a zase je to jiný, že dost tady fungujou ty streetový gangy a tlupy a tak...“

T: „Proč zrovna street dance?“

I: „No, já jsem dělal od těch 6 do 12 gymnastiku. Můj starší bracha tou dobou chodil s holkou, která tancovala v Breakbeatu v Budějovicích a když jsem ji viděl tak se mi to strašně zalíbilo. Řekl jsem si, že tam prostě chci.“

T: „Hezky! Jak to, že tento tanec, tento taneční styl, u tebe zvítězil nad všemi ostatními zálibami? Jak to, že zrovna tohle sis řekl, že chceš dělat?“

I: „Mě to vlastně potom tak jako chytlo hlavně až díky kámošům z gymplu, lidem a tak. Budějovice jsou relativně malý město. Bylo tam asi 400 lidí v té crew, ale

my jsme se tak nějak všichni znali. Jezdili jsme spolu na víkendový workshopy a bylo to hrozně rodinný, což se mi líbilo. Taky jsem chodil na zpěv sólovej a výtvarku, ale tak to tak jako běžný tanečník v dětství dělá. Tanec..., je to takový..., já nevím, co mě na tom tak strašně baví, ale prostě mě to strašně baví!"

T: „Dobře. [smích] Kolik tak hodin týdně jako aktivní soutěžící ve streetdance strávíš na trénincích? Kolik času jsi věnoval tomu, že ses zdokonaľoval?"

I: „Na sále se skupinou vždycky 3x týdně hodinu a půl, ale to, co tě nejvíc posune, tak to je to, že třeba potom zůstaneš na sále o hodinu dýl nebo doma a různě si zkoušíš věci. Takže spíš tak veškerý volný čas, když jsem doma nebo nejsem

v hospodě a ve škole. Je to víc jak 50 % mého celkového času. Zbytek je škola, práce, výjimečně něco s přáteli a vztah."

T: „Jak vypadá tvá vizáž na trénincích? Jak se styluješ?"

I: „Mám velký tepláky! [směje se] Mám svoje oblíbený Adidasky - bílý stylový - který nekloužou a adidasový tepláky vytažený nahoru a v nich mám zastrkaný tričko nebo přes to ještě třeba bundu nebo něco."

T: „Aha a v tom se cítíš pohodlně?"

I: „Jo jo, v tom se cítím cool. A úplně nejlepší, když mám nějakou velkou mikinu, protože v tom streetu ruce, jak máš zakrytý, tak ono to potom dělá větší pohyb a vypadá to prostě všechno jako líp."

T: „Fakt? Vypadá to líp jo?"

I: „Jako zase to podpoří ten pohyb... určitě. Klasikáři vlastně, když tam mají zase jen holé ruce, tak to vypadá dobře k tomu pohybu. Protože když si jako vezmeš, že bys tam takhle dělala nějaký ten velký pohyb jen ručičkama, tak je to jen ručička-kužička-kostička... a neudělá to ten velký pohyb. Asi to má něco do sebe, protože to dohrává celkově ten pohyb. Hlavně to oblečení prostě musí být pohodlný. Vezmeš tričko, tepláky a jedeš. A ta soutěžní vizáž se potom už

moc neliší od tréninkový. Všichni chtějí být stejný, ale já si říkám, že je spíš důležitý to sladit tak, aby se cítili tanečníci pohodlně, aby měli třeba stejnou barvu toho oblečení nebo prostě podobný styl. Určitě jsou na soutěže dobry bílý boty. Je to jako vždycky proto, že je důležitý, aby byla vidět práce nohou a je to cool."

T: „To je super!“

I: „No, ale teď vlastně přicházím na to, že se dost začíná mixovat street s třeba Contemporary technikama a vzniká z toho takovej maglajz a ty kostýmy potom podle toho vypadají, což mně se moc nelíbí teda..." [zamračí se]

T: „A máte ty skupinové kostýmy na soutěže stejné, když je to teda ta skupina?“

I: „Já jsem teď spíš dospěl k tomu, že mi to asi vadí, že jsou všichni úplně stejný. Máme třeba..., někdo má tmavě modrý a někdo černý a někdo má triko, někdo mikinu.... jako nějak to sladit, ale všichni mají určitě stejný boty. Takže každé si tam zase může dát něco svýho a je to takový víc upřímný mi přijde."

T: „Máš teda pocit, že to, jak se oblékáš a styluješ na soutěže, tě nějakým způsobem ovlivňuje i v tom, jak se oblékáš v běžném životě? Poznáš třeba streetaře od ostatních podle outfitu?“

I: „Tak určitě poznáš normálně na ulici baletku. Tu poznám. Jak se pohybuju v těch všech skupinách tanečníků, tak to prostě vidím, že stojíte ve vyrobených pozicích, elegantně oblečený. Třeba kožený boty vysoký nad kotníky a pak zachumlany do svetru nebo kabáty teď v zimě. To my streetaři to je jasně nějaký třeba pohodlný kalhoty nebo tepláky. Holky třeba dlouhý kabát + nějakou bundu. Většinou mají značky dost sportovní jako Adidas, Nike a tak. A pak vidíš ty baletky v botách na podpatku, a to jako vůbec u nás nehrozí. My se tímhle netrápíme. Prostě to tak jako neřešíme. Tenisky a hlavně pohodlně no. Na folkloristech si můžeš všimnout, že ti vždycky mají nějakou placku nebo prostě tričko s nápisem s názvem toho souboru nebo tak, ve kterým tancujou. Jinak teď si můžeš určitě všimnout toho, že streetaři hodně nosí ledvinky. Ty teď frčí. Když jdeš někam do nějakýho klubu se streetařema třeba tančit a pít večer, tak vlastně abyste mohli tančit, tak ta ledvinka je úplně super. Máš všechno u sebe a

jedeš. No... Já když vidím ostatní lidi na ulici nebo jako lidi co netančí, jak chodí do školy hezky oblečený a teď jako třeba v saku jako hudebníci na HAMU, tak já si vždycky říkám, že je mi to tak pohodlný a jsem tak zvyklej, že já už prostě nechci nic jinýho než ty sportovní hadry. Já se prostě kamkoli kecnu a je mi dobře."

T: „Úplně ti rozumím. Když takhle tančíš aktivně, máš ještě čas chodit někam se svýma vrstevníkama, kteří netančí?"

I: „Tenhle rok je to lepší, protože chodím do práce, tak potkávám lidi, co netančí. Jdeš pak někam s nima. Sem tam zajdu, tak je super, že se s nima dá bavit o jiných věcech a neřešíme jenom tanec. Pak můžeš zase zjistit něco o normálním životě běžných smrtelníků. Tanečníci řeší pořád ty stejný témata... jinak chodím samozřejmě jako víc s těma tanečnickama, protože dycky zkoušíme nebo jsme na tréninku nebo ve škole, tak se pak domluvíme, že třeba zajdeme na jedno a tam kecáme. Domluvit se třeba s kamarádkou z gymplu..., to už dneska moc nejde kvůli času."

T: „A když jsi takhle s „netanečnickama“ tak vnímáš nějaký rozdíly?"

I: „No určitě to je třeba, když takhle jdu s „netanečnickama“, tak se musím chovat jinak, že já mám vlastně pocit, že musím úplně přepnout, protože musím strašně vnímat, mezi jako skupinou lidí jsem nebo s kým jsem a úplně jinak na ně reagovat je to prostě jiný. Řešíš jiný věci, jiný problémy. Když jdeš jako po tréninku s tou svojí skupinou lidí, kterou znáš a trávíš s nima většinu času, tak je to úplně jako chill, pohoda. Samozřejmě potom taky nějaký ten čas chceš věnovat vztahu."

T: „Osoba, se kterou chodíš, to je „netanečník“? Jak jste se dali dohromady?"

I: „My jsme se seznámili na seznamce. S tou svojí skupinou lidí, s kterou se vidíš každý den, jsem strašně moc a asi se ti úplně jako s nikým tam chodit nechce."

T: „Určitě souhlasím, že to je pro tanečnický dobrý způsob, jak si někoho najít. Jsou u tvého tanečního stylu nějaká daná dispoziční kritéria, která bys musel

splňovat?"

I: „Nemyslím si. U Streetu si to vlastně všechno musíš svému tělu přizpůsobit.“

T: „Myslíš, že street může dělat každý?“

I: „No jasně! Určitě tady nemusíš mít nic jako vytahány nohy nebo tak. Spíš potom třeba, když jsou jako nějaký vogueři, tak si vystřečují ruce. A tak.“

T: „Musíš splňovat nějaká vzhledová očekávání?“

I: „Tyjo, vůbec. [zamyslí se] Vlastně čím víc jseš jinej a individuální, tím líp. Takže čím divnější, tím lepší dneska. Je to úplně jedno, jestli jsi malej velkej...“

T: „Má tanec nějaký vliv na tvůj jídelníček, když takhle jsi na závodní úrovni?“

I: „Haha, vůbec! Je to furt to samý, co jsem jedl ve 12. Bohužel teda když si takhle dopřávám všechno, tak že to pak vytančím - to konkrétně u mě nefunguje. Já rozhodně nejsem ten, který si na smažák tak to vytančí, takže já spíš si to musím hlídat, ale jako tenhle taneční styl to nevyžaduje. To je spíš dost na osobnosti. Nikoho nezajímá, jestli jsi taková nebo maková, prostě se musíš cítit dobře.“

T: „Jasný. [zsmějeme se] Honzo, jak se odlišuješ díky tanečnímu stylu, který děláš od ostatních a jak se vnímáš ve společnosti?“

I: „Jediný, čeho si teďka jako hodně všímám je to, že když mám třeba sluchátka, tak úplně pořád jedu si tou hlavou a do toho poslouchám hudbu. Jsem dost uvolněnej a je to fajn, když takhle jdeš a cítíš si tu hudbu, ale ty lidi koukaj no... Třeba s lidma, co teda tancujou jo, tak se vyjadřuju v našem slangu a bavíme se i dost v angličtině, protože hodně nových kroků má anglicky název. A když si vlastně přemýšlím v té angličtině, tak je to taky jako... cejtím že to je takový trošku jiný a pak taky máš takový ty hantýrky a tak. Je doba taková zvuková, že vznikají nový zvuky takový jako škrrr a my tvoříme na to ty taneční pohyby a tak jsme tím ovlivněný.“

T: „A co nějaké pohybové závislosti?“

I: „Tak streetáci jsou takový shrbený no... nebo jako velký. Jinak klasika „houpačka“ chůze nebo když si posloucháš hudbu, tak si do toho tancuješ a často mají streetaři cígo v ruce. Není tam žádný jako nic, na co bysme si hráli tím postojem.“

T: „Jak se sebevnímáš? Jestli jsi teda třeba hrdej nebo namyšlenej?“

I: „No třeba baletky... tak jsou nějaký strašně zakomplexovaný... něco udělají a nejsou spokojený a jsou jako dost individuální, ale u nás - my fungujeme jako skupiny a je to všechno takový, že jsme ta banda a takový jako rodinný ... věříme si mezi sebou. Nic jako individuálové. Jsme jeden klub a ta rivalita tam není tak strašná, jako třeba v klasice, i když jezdíme na soutěže, tak soutěžíš proti jiným skupinám a podporujete se v té skupině. Ta rivalita je mezi jednotlivými skupinami, ale ty ostatní tanečníci jiných stylů nám jsou celkem ukradený, takže když vidíme nějaký baletky, tak jenom slyšíme jako někoho kritizují nebo sebe kritizují, jak furt něco pokazili že seš jako špatná... přitom to tak vůbec není a myslím si, že to z nich udělala konzervatoř, protože u nás se podporujeme a všichni si věříme nějakým způsobem. Vyjadřujeme sami sebe tím tancem. U klasikářů... tam je to jako narušený. To můžu říct, protože jsem jí studoval chvíli. Naštěstí to ve mně nic nezanechalo a já vlastně všechny ty styly dost ctím a obdivuju, protože každý má něco. Co mě uráží, je to, když lidi říkají, že hip-hop není tanec.“

T: „Ty jsi tedy psychicky v pohodě?“

I: „Jo asi jo. [chvíli se odmlčí a přemýšlí] Já necítím, že by to na mě mělo nějaký extra vliv... jako kdybych byl asi vyloženě třeba v 1 jako odvětví celej život, tak jsem asi úplně bez ponětí ohledně těch jiných stylů, ale takhle vlastně akorát možná v tom oblíkání. Mám streetový kámoš a ty jsou taky všichni nejvíc v pohodě.“

T: „Ještě mi řekni, jak vnímáš trenéra?“

I: „U nás trenér je kámoš, ale máš jako totální respekt. U nás to byla Danča už od dětí, takže když jsem přišel z tý gymnastiky a najednou Danča něco, tak já jsem si dělal strašný respekt a ona byla moje modla. Hrozně jsem ji obdivoval, protože ona vždycky tak jako tancovala, a to bylo super. No a jak se chováš ke člověku, kterýho obdivuješ? Jasně, že hezky no. Mezi sebou se oslovujeme přezdívkama, takže i trenéra. Když máš třeba takhle soutěž ve freestylu a je to dva na dva nebo s jeden na jednoho nebo ve skupině tak to není tak, jakože teď přichází Karel Novák a Anička Šrámková, ale prostě Kája a Ája. Ale to spíš taky souvisí s tím, že všichni chceme být cool. To se mi taky takhle stalo, že jsem se vlastně přihlašoval na soustředění a volal jsem tomu ředitelství a on normálně zvedl ten telefon a jakože čau, tak říkám taky čau ... že vlastně když jsme z toho streetu, tak jsme 1 velká v family.“

T: „Jasný, takže vy nějaký jako kasty a někdo, že je jako něco víc tak to tam prostě neřešíte? Nezávidíte si třeba něco?“

I: „Tak určitě někomu to jde líp, někomu míň... ale ten úplnej hate tam asi není.“

T: „Já ti moc děkuju. Máš něco, co by tě napadlo?“

I: „Celkově si tak myslím, že by všichni měli tančit. Tanec pozitivně ovlivňuje jak fyzicky, tak psychicky. Nutí tě to nějak přemýšlet, musíš fungovat, rozvíjí tě to, když se chceš v tom tanci posouvat dál. Je to super, mám to rád a street rozhodně nejradši.“

(8) – tanečnice street dance, 18 let, Radotín - Café U nás, 8.2.2019

I: „Jmenuju se (8) a dělám street dance s tím, že nejvíce se věnuji hiphopu. K tomu studuju střední a mám brigádu – administrativa pro jednu firmu a víc času už na nic jiného kvůli tancování nemám.“

T: „Bety, jak dlouho a od kolika let se street dance tanci věnuješ?“

I: „Začala jsem tančit ve 4 letech, takže těch 14 let, ale konkrétně street dělám od 11 let. Jako malá jsem tančila disco a nějaký tanečky a to mě tak nějak postupně přivedlo ke streetu.“

T: „Co tě k tomu přivedlo, že jsi začala tančit streetdance?“

I: „Úplně prvotně to nebylo moje rozhodnutí. Ono to tak nějak samo vyplynulo. Tančila jsem ve 4 letech tady ve Fantasy tančit to disco a když jsme dostali novou trenérku, která víc dělala hip-hop street, tak já jsem tam ale chtěla zůstat s těma lidma a tak nějak jsem přirozeně přešla ke streetu. Já jsem vždycky chtěla zůstat a pokračovat. Uvědomila jsem si, že to je pro mě strašně eklektické a ten styl mi dává spoustu možností. Přijde mi skvělý, že když řeknu, že tančím street, tak do toho patří nespočet pohybů, ve kterých se můžu zdokonalovat a hrozně možností, jak se člověk může vyjádřit. Není tam monotónnost.“

T: „Super, díky moc. No a jak to, že tanec a tento taneční styl u tebe zvítězil nad všema ostatníma volnočasovými zálibama?“

I: „Když jsem chodila na základku, tak jsem k tomu tancování dělala spoustu dalších věcí – zkoušela jsem keramiku, výtvarku, piano, tenis,... a tancování mi tenkrát nezabíralo tolik času, takže jsem mohla dělat i ty jiné věci. Velká změna se odehrála, když jsem přešla na gympl. To jsem skončila se vším ostatním. Tancování jsem si vybrala asi z největší části kvůli těm lidem. My jsme tam neuvěřitelná parta lidí a ač se o mění, tak i teď jsou se mnou v týmu holky, který se mnou tancují od 5 let a tam se vytvoří takový pouto, že jsme se navzájem nemohly přece nechat ve štychu. Ono to teda možná je i tím, že na piano jsem hrála sama, tenis jsem hrála sama a já jsem ale chtěla trávit čas s těma lidma a díky tomu mě to doteď asi i tak moc baví. Asi tak... Myslím, že mě to ale stejně vždycky víc bavilo než ty ostatní sporty, záliby.“

T: „Jasný. A jak ses dostala do závodní složky?“

I: „Hele Sabi, úplně jednoduše. [zasměje se] Mě prostě v těch letech doporučila trenérka spolu s dalšíma lidma, kteří vypadali, že na to mají. Jak nás pozorovala na trénincích, tak si přirozeně vybírala plus pak to musela schválit ředitelka FDC.“

T: „Kolik hodin týdně trávíš na trénincích?“

I: „No my máme 3x týdně hodinu a půl trénink, takže 4 a půl hodiny plus pak každý měsíc nebo před soutěží je víkendový soustředění. Ale samozřejmě si tančíme všude – doma nebo se třeba v létě scházíme. Jdeme na Stalina a tančíme.“

T: „Jak vypadá tvá vizáž na tréninku?“

I: „Oblečení... No... tepláky, triko, tenisky :D. Někdy legíny. Účes... culík nebo drdol. Někdy mám i rozpuštěný, ale to mi většinou překáží, lítá mi to do očí. Většinou se před tréninkem odlíčím, protože se tam dost zpotím. Každý nosí většinou ale jiný barvy, trochu jiný střihy, ale hlavně, aby to bylo pohodlný. Nic krásnýho.

Na soutěži se pak třeba hodně nalíčíme nebo vůbec, ale máme třeba něco výrazného ve vlasech. Někdy se stane i že jsme všichni ve stejném, ale teď spíš to zkoušíme dělat zajímavý.“

T: „Máš pocit, že tě to pak ovlivňuje v běžném životě, že se styluješ a oblékáš jinak než tví vrstevníci?“

I: „Myslím si, že jo. Nechci říct, že se oblékám jinak, ale určitě si ve streetu nacházím inspiraci. Rozhodně jsem se našla v té pohodlnosti, a to teda praktikuju i v normálním životě. Je pravda, že my na tom streetu se stylově oblékáme všichni dost podobně, i když každý má svůj osobitý styl. Ale je fakt, že když jdu na nějakou akci, tak streetový tanečníci jsou hrozně stylový. Oblékají se zajímavě. Možná je to tím, že se ničeho nebojí a mě to teda přijde úplně skvělý. Málokdy najdeš elegantně oblečeného člověka... třeba holka v šatech na podpatkách - spíš ne no [smích].“

T: „Aha a čím myslíš, že to je způsobeno?“

I: „Já bych řekla, že se asi najdou v té pohodlnosti.“

T: „Jsou u tvého tanečního stylu daná nějaká pohybová kritéria?“

I: „Cítit rytmus... ale nic mě jinak nenapadá. Když máš třeba flexibilitu větší, tak to použiješ ve svém freestylu, ale není tady nic, co by člověk musel mít, když přijde.“

T: „Musíte splňovat nějaká vzhledová kritéria?“

I: „Mmm, ne. Ale je tu hrozná sebekritika v tom tanečním světě. Prostě vždycky na videu nejsem s něčím spokojená, jak u toho kroku konkrétního vypadám. Streetová komunita je ale dobrá, že člověka nesoudí.“

T: „Ovlivňuje to nějak tvůj jídelníček?“

I: „Haha, ne.“

T: „Čím bys řekla, že tě street dance poznamenal, že díky němu jsi odlišná nebo co v tobě zanechal/zanechává? Stíháš se vídat i s vrstevníky co netančí a vnímáš rozdíly mezi tebou a jimi?“

I: „No... ovlivňuje všechno, ale nejvíc... [chvíli přemýšlí] Mluvu. Hlavně když mluvíme slangem mezi sebou. Nebo když jsem v tramvaji, mám sluchátka, tak si pořád jedu takhle tou hlavou. Nebo když jsme v restauraci a začne hrát dobrá písnička, tak už mě to nutí vstát a tančit na ní. Jinak s „netanečníky“ se scházím docela část, tím že jsem ještě na střední. Ale s lidma se kterými tančím ten vztah vnímám úplně jinak. „Netanečník“ občas nechápe, jak my si s lidma z týmu můžeme být blízký, hned mluvíme v tom slangu a řešíme věci, co s normálníma lidma řešit nemůžu. Prostě s holkama z tancování jsem v úplně jiném světě najednou. Určitě je to tím, jak moc spolu trávíme čas a kolik spolu máme zážitků – výhry, prohry, dřina na sále.“

T: „Jak vnímáš svého tanečního trenéra?“

I: „Je to vždycky určitě kamarádský a zároveň autorita. Vždycky si tykáme v tý streetový komunitě.“

T: „Máš vztah?“

I: „Ne.“

T: „A je to ovlivněný tím, že tancuješ?“

I: „No já jsem si docela uvědomila, že trénink má vždycky přednost před jinými sociálními aktivitami. No a na trénincích trávím dost času, takže pak prostě není čas na jiné věci... Ještě jsem teď nedávno zjistila, že bych vedle sebe nemohla mít někoho, kdo se neumí hýbat. Mě to prostě úplně vadí. [zasměje se] Je to hrozný to říct, ale je to tak. Já prostě miluju tančit a můj partner musí tančit se mnou a ne, aby stál někde v rohu.“

(9) – tanečník street dance, 18 let, Café U nás – Radotín, 8.2.2019

I: „Já jsem (9), je mi 18 a věnuji se street dancu, můj nejoblíbenější styl je house. Studuju na gymnáziu a jako brigádu mám, že trénuju děti v DDMku – učím je hip-hop.“

T: „Wow! To je skvělé. Jak dlouho a od kolika let se street dancu věnuješ?“

I: „No... já jsem teda rozenej problémista, [zašklebí se] jelikož jsem musel hrát fotbal od malička kvůli tátovi, ale strašně mi to nešlo a strašně jsem nechtěl. Ve 12 jsem se ale definitivně rozhodl, že se vykašlu na názory ostatních a zkusím tancovat. Začal jsem teda dělat street dance, ve kterým jsem ale ze začátku vypadal fakt hrozně. [smích]“

T: „Co tě k tomu přivedlo, že jsi začal tančit street dance – zrovna tento tento taneční styl? Jak ses k tomu dostal?“

I: „Já mám takový pocit, že mám problém komunikovat s lidma verbálně, nějak se jim otevřít. Hlavně v těch osobních věcech a ten tanec byl úžasnej v tom, že jsem jím mohl ty věci sdělovat. No a street dance proto, že byl u nás jako kroužek na základní škole a řekl jsem si, že to prostě zkusím a fakt mě to chytlo. Pak jsem se dostal do závodní skupiny do Fantasy.“

T: „Jak to, že tento taneční styl u tebe zvítězil nad všema ostatníma volnočasovýma zálibama?“

I: „No já jsem dlouho dělal jiné sporty. Hlavně ten fotbal. Ale nikdy jsem na sporty nebyl moc šikovnej. Tanec byl jedinej z mý iniciativy, a tak jsem si za ním šel. Jediný, co mi vadilo, tak bylo, že jako ostatní tenkrát moc nechtěli přijmout, že jsem kluk a chci tančit. No a řekl jsem si ale, že jim ukážu a vybuduju si v tom tanci nějaký slušný místo. Dneska je fakt, že už je to jinak, ale u těch dětí asi

i dneska platí, že kluci jdou automaticky na fotbal a hokej atd a tancování je pro holky. Což je škoda, protože nás kluků je tam pak málo.“

T: „Kolik hodin týdně trávíš na trénincích?“

I: „Úplně stejně jako Bety :D tím, že chodíme do stejný skupiny. Před soutěžema je to dost individuální. Samozřejmě člověk ty tréninky zintenzivní, poslouchám si i ty písničky a naposlouchávám si hudbu a tak. Je pak práce i s kostýmama, který si většinou děláme sami, a to je dost časově náročný. Pak ještě teda celej den a někdy i celej víkend na soutěži. Jsou to nervy [směje se].“

T: „Jak vypadá tvá vizáž na tréninku?“

I: „Úplně stejný jak u (8), ale já teda preferuju velkou mikinu. Nevím proč. Asi se mi v ní všechno tak nějak víc líbí, líp tančí. Docela často všichni máme Adidasky, Niky nebo Conversky. To je dost individuální. Prostě každý nosí to, co mu vyhovuje, co má rád. Moc mi na tom nezáleží, jak na tréninku vypadám, ale

když třeba sladím omylem barvu a značku, tak se najednou sobě líbím a tanečník se pak cítí fakt cool."

T: „Jak se to pak změní na vystoupení / soutěž?"

I: „Noo, ... to se strašně mění. Záleží na choreografii. Nebýváme úplně stejní, ale vždy máme stejnou barvu, střih, styl, doplněk. Musí to tu choreografii podpořit."

T: „Máš pocit, že tě to pak ovlivňuje v běžném životě, že se styluješ a oblékáš jinak než tví vrstevníci?"

I: „Jako první, co mě napadlo, upřímně, tak je ledvinka. To teda teď jako jedou všichni streetaři včetně mě. Ledvinka pokryla celou streetovou komunitu. Ono je to totiž strašně praktický! Máš při tancování všechno u sebe. Jako nejdřív jsem si říkal „pane bože, dyť ledvinky nosili naši rodiče", ale pak jsem to zkusil a je to fakt pohodlný. Takže určitě se dá najít vzorec oblékání streetováho tanečníka – Adidas boty, triko, volný kalhoty, mikina, čepice, ledvinka. Někdy si třeba vezmu na sebe něco, co si normální lidi řeknou, že „co to jako je?" a já „nevím, prostě se mi to líbí". Kdyby to byli tanečníci, tak ty se už naučili přijímat tu originalitu, jsme tolerantní. Kolikrát ty naše doplňky jsou třeba divný, ale hustý prostě."

T: „Jsou u tvého tanečního stylu daná nějaká pohybová kritéria?"

I: „Hele vůbec..."

T: „Musíte splňovat nějaká vzhledová očekávání?"

I: „Když se nad tím zamyslím, tak asi ne... [na chvíli se ještě odmlčí a přemýšlí]. Ale zase jako... neznám třeba žádného tanečníka, kterej by byl ošklivej... Vždyť tanečníci se pořád pozorují v zrcadle, tak se pak snaží, aby se líbili sami sobě. Nechci bejt hnusnej, ale třeba holky, co jsou silnější, nejsou spokojený se svojí postavou, tak nikdy nezačnou tancovat..."

T: „Ovlivňuje to nějak tvůj jídelníček?"

I: „Ne."

T: „Čím bys řekl, že tě streetdance poznamenal, že díky němu jsi odlišná nebo co v tobě zanechal/zanechává? Stíháš se vídat i s vrstevníky co netančí a vnímáš rozdíly mezi tebou a jimi?"

I: „Mně trochu přijde, že to tancování беру, že je to takový frajerský. Když někde přijdu a začnu se hejbat, tak ty lidi to strašně vnímaj, že to umím a

obdivujou to, je to takovýto hezký. Od té doby, co tancuju, tak prakticky nevyndávám sluchátka z uší a všude i v MHD si k tomu tancuju. Můj zlozvyk je, že pořád kývu hlavou do rytmu."

T: „Jak vnímáš tanečního trenéra?"

I: „Je to autorita. To určitě. Ale zároveň toho člověka bereš jako kamaráda. Na tréninku, jako jo říkáme si nějaký srandy, ale ten člověk ti něco předává, takže k němu máš úctu. Venku pak kalíme spolu, máme skvělý vztahy jako kamarádi."

T: „Máš vztah?"

I: „Ne."

T: „A je to ovlivněný tím, že tancuješ?"

I: „No asi dost podobně jako u (8). Navíc i teď maturita prostě ten čas není... nemohl bych se tomu člověku věnovat. A s tím hýbáním ... mně se asi ani nezačal nikdy líbit někdo, kdo by se neuměl hýbat. To k tomu patří. Prostě kdo umí tančit, tak mě přitahuje."